

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

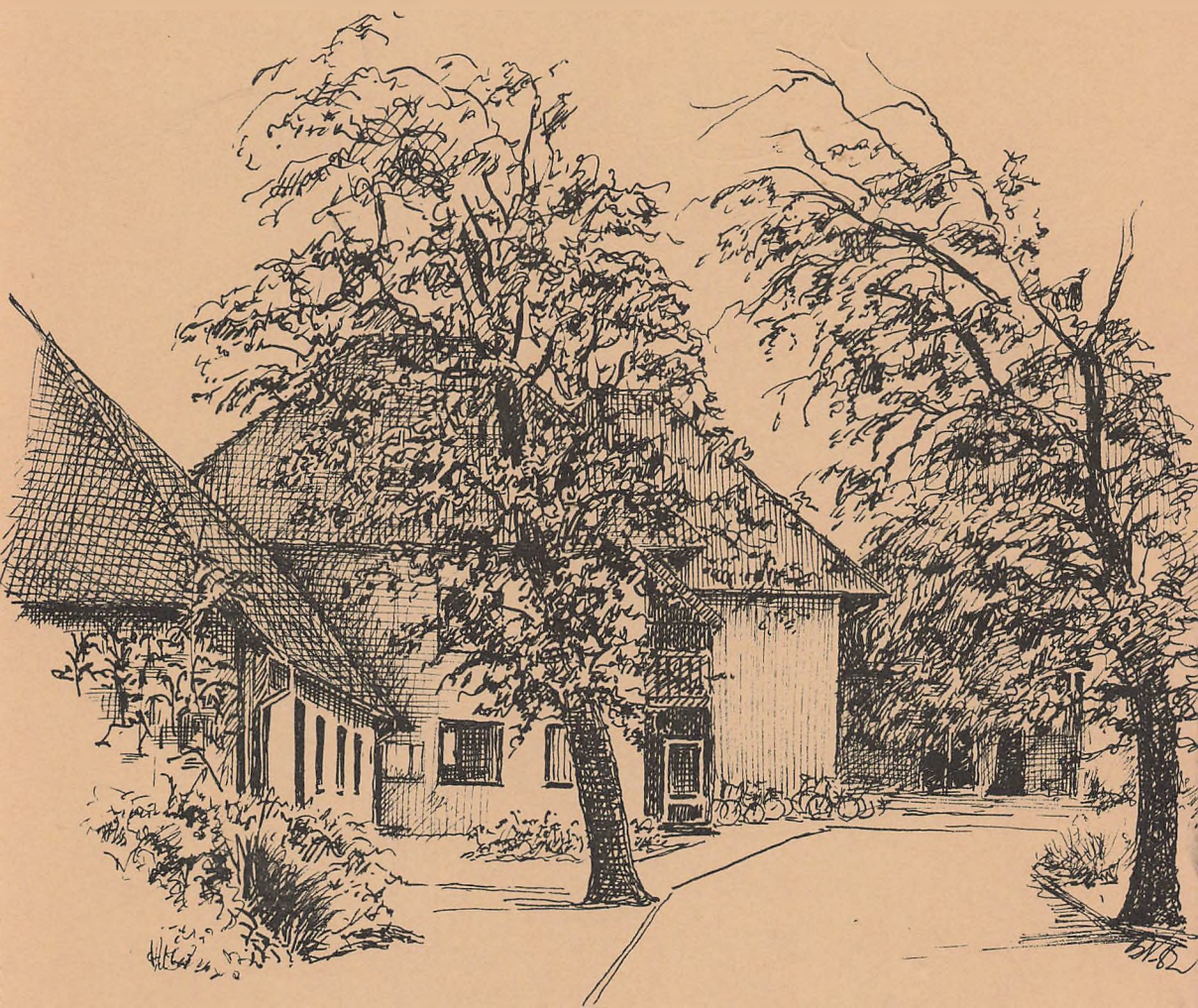
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nissumske årbøger 1982

Nissumske årbøger
1982

Nissumske årbøger

1982

UDGIVET AF NØRRE NISSUM SEMINARIUMS ELEVFORENING

Nissumske årbøger 1982

Udgivet af Nørre Nissum Seminariums elevforening, under redaktion af Poul G. Wemmelund (redaktør), Kate Jacobsen (DLR), Horst-Werner Knüppel (76), Kirsten Simonsen (63) og Benny Boysen (72), samt fra HF-elevforeningen Bjarne Terkelsen, Johnny Berg Jensen og Ella Blæsbjerg.

Lay-out: Poul G. Wemmelund og Benny Boysen. Tegninger: Georg Nielsen.
Fotos: Kaj Kingo Sørensen.

Trykt i Bogtrykkergården a/s, Struer, i offset på 115 gram g-print, sats 10 punkt Garamond.

Indhold

- 6 Forord
- 7 Årsberetning. Af rektor *Poul E. Andersen*
- 11 Siden sidst. Af lektor *A. Koch* (28)
- 13 Seminariets 90-års jubilæum. Af lektor *Jacob Hauge Nielsen* (51)
- 15 Nr. Nissum Seminariums bestyrelse
- 16 Ideen og seminariet. Af lektor *Henning Fogde*
- 22 Seminariet er også de studerende. Af adjunkt *Karen Anderskov*
- 26 Tabeller til motivundersøgelsen. Af adjunkt *Bjarne Søltøft*
- 29 Kulturelle aktiviteter i Nr. Nissum. Af lektor *Sten Abrahams*
- 38 Og det blev vår - . Af *Jørgen Sørensens* »Seks Holstein-sange«
- 42 Seminariet og billedkunsten. Af lektor *Georg Nielsen*
- 46 »Leve med kulden«. Digte af Inge Pedersen. Af adjunkt *Arne Petersen*
- 50 Illustrationer og tal om Nr. Nissum Seminarium. Af lektor *Mogens Walther*
- 54 Kursændringer i folkeskolen må tage deres begyndelse i læreruddannelsen.
Af lektor *Jan Michel*
- 57 Ældre pædagogisk Center i Nr. Nissum. Af lektor *H. J. Scheel Andersen*
- 60 At the Outskirts of nowhere. Af III linie engelsk
- 62 Afskedsportrætter
- 64 HF-dimission 1982. Af rektor *Poul E. Andersen*
- 67 HF-dimittender 1982
- 68 Dimittendbilleder. HF 1982
- 70 Seminariedimission 1982. Af rektor *Poul E. Andersen*
- 73 Dimittender 1982. Seminariet
- 74 Dimittendbilleder. Seminariet 1982
- 78 Af årets dagbog. Ved lektor *Gunner Eriksen* (43)
- 83 Foreningsmeddelelser. Ved formanden *Alex Koch* (28)
- 85 Elevforeningens regnskab. Ved lektor *Vagn Gohr Lauridsen*
- 86 Den ny HF-elevforening. Ved *Johnny Berg Jensen* (HF 79)
- 88 Arrangementer på Nr. Nissum Seminarium 1983

Forord

Allerede ved redigeringen af Nissumske årbøger 1981 stod det klart, at årbogen for 1982 i særlig grad måtte være præget af seminariets 90-års jubilæum. Dog ikke sådan, at årbogen skulle være en egentlig jubilæumsårbog. En sådan får vente til 100-års jubilæet i 1992.

I dette års årbog vil man derfor foruden det traditionelle årbogsstof finde en række artikler, som i særlig grad sætter focus på Nr. Nissum Seminarium i dag.

Artiklerne viser forhåbentlig, at den 90-årige er sprællevende og selv i en usikker situation ikke kan lade være med at tænke fremad.

De mange farvefotos i årbogen er elevforeningens måde at markere 90-års jubilæet på.

Vi håber, at læserne vil glæde sig over at nikke genkendende til billederne, og at det øvrige stof om seminariet i nutid og fremtid også vil have interesse.

Redaktionen

Årsberetning 1981/82

Af rektor Poul E. Andersen

Den 20. april kunne Nr. Nissum Seminarium fejre 90 års jubilæum. Festen havde været forberedt i flere måneder, og den udfoldede sig gennem en lang række aktiviteter i to hele dage. Mange hundrede mennesker gæstede seminariet i disse dage, og både ved den officielle sammenkomst og ved elevstævnet blev der udtrykt mange gode ønsker for seminariets fremtid.

I det daglige arbejde er vi alle tilbøjelige til at koncentrere os om de udfordringer, der rejser sig direkte fra vort eget arbejdsområde. Den faglige dygtiggørelse og det stadige krav om frugtbart samarbejde fylder så meget, at vi let overser den større sammenhæng, vi står i. Ved jubilæum er det det sidste, som i særlig grad træder frem. Her bliver vi nødt til at tænke tilbage, til at overveje de værdier, som har været bærende for os gennem det lange spand af år, som ligger bag os. Vi bliver nødt til at spørge om identitet.

I det historiske tilbageblik ser vi en skole, som gennem lange tider fungerede inden for omtrent samme rammer. I ca. 60 år var elevtallet meget stabilt, således som det også fremgår af artiklen side 52, og lærerstabets omfang var næsten konstant. Når man nærlæser kilderne til seminariets historie, fyldes man af forundring over, at

der igennem den lange tid med utrolig stædighed og ukuelighed har kunnet drives en kvalificeret læreruddannelse i Danmarks tyndest befolkede egn trods stadige vanskeligheder og usikre arbejdsvilkår. Kun i kortere perioder har der været magsvejr, hvad de ydre vilkår angår. Når arbejdet har kunnet lykkes, kan ingen være i tvivl om, at det især skyldes, at de mennesker, som har arbejdet her, har været forpligtet på en idé, et livssyn, som var vigtigere end tryghed i ansættelsen eller overskud på budgettet. Seminariets fundats taler om seminarievirksomhed, som søges udøvet på grundlag af et kristent livssyn. Og mange, ikke blot seminariets ledelse og lærere, men også elever har følt sig forpligtet deraf.

Ved indgangen til seminariets tiende tiår er magsvejret atter forbi. Vi mærker, at de

ydre vilkår igen er usikre, måske mere end i mange år, fordi vor mulighed for at bestemme seminariets fremtid er reduceret meget. Vor fremtid er ikke alene afgjort af egen målrettethed, dygtighed og ukuelighed, men i langt højere grad af politiske beslutninger, som vi ikke kan øve indflydelse på.

Indadtil er seminariet i god form. Vi er os bevidst, at vi har rod i de livsholdninger, som hidtil har båret seminariet gennem vanskelige tider, og at de under stadig dialog med en ny tid er grundlag for engagement i tilværelsens store spørgsmål og inspiration til nye initiativer. Der ligger masser af ideer, som skal realiseres, så snart der blot kan blive så lang en periode af arbejdsro, at vi kan få dem bragt på praktisk form. Vi føler stærkt, at nye vilkår i samfundet stiller krav om ny tilgang til en række problemstillinger, og vi glæder os til at yde vort bidrag dertil.

Det ældre pædagogiske Center, som blev stiftet ved konstituerende bestyrelsesmøde den 23. september, er et eksempel på et nyt og nødvendigt initiativ. Det er udsprunget af en stærk fornemmelse af, at der findes et stort område i samfundet, som den hidtidige pædagogiske tænkning i betænkelig grad er gået uden om. Centeret vil komme til at fungere i nær tilknytning til Nr. Nissum Seminarium og betinget af det pædagogiske miljø, som trives her. Det er det første af sin art i Danmark, og der er næppe tvivl om, at det vil komme til at inspirere et ældre pædagogisk arbejde over hele landet.

Af andre initiativer, som er under stærk overvejelse, kan nævnes en forøget mulighed for at tilbyde uddannelse på EDB-området samt forskellige lederkursus med sigte på det frivillige ungdomsarbejde og

helst med en eller anden tilknytning til læreruddannelsen. Gennem Pædagogisk Oplysningsvirksomhed, POV, som startede allerede sidste år, er der skabt et forum for mange forskellige tilbud, som kan gøre et studieophold på Nr. Nissum Seminarium bredere end de rent faglige rammer angiver.

Seminariets 90-års jubilæum gav en meget stærk fornemmelse af opbakning fra alle sider. Men ingen var i tvivl om, at der stod afgørende politiske beslutninger for døren. Alligevel var det et chok den 30. august at høre, at Nr. Nissum Seminarium sammen med Gedved Statsseminarium, Ranum Statsseminarium, Th. Langs Seminarium, Herning Seminarium og Ribe Statsseminarium samt 2-4 unavngivne, østdanske seminarier var dømt til nedlæggelse. Meddelelsen blev givet på et stort møde på Frederiksdal Hotel, hvor undervisningsministeriet forelagde nedlæggelsesplanerne for Folketingets Uddannelsesudvalg. Begrundelsen for nedlæggelsesplanerne var dels en forventet overproduktion af lærere og dels besparelseshensyn. En redegørelse fra Økonomisk statistisk Kontor beregnede, at der i 1985 ville være 11.000 ledige lærere, i 1990 ville tallet være 19.000, og i 1995 ville 24.000 lærere ikke kunne vente at finde beskæftigelse i det erhverv, de havde uddannet sig til. En lukning af 8-10 seminarier ville medføre en vis forbedring i ledighedstallet, men ville især have en besparelsesværdi.

Når der pegedes på de 6 jyske seminarier var det begrundet med, at de nævnte seminarier foruden læreruddannelsen også har en godt udbygget HF-uddannelse, således at de berørte egne ikke ganske ville blive frataget deres uddannelsesinstitutioner.

Reaktionen på ministeriets udspil blev voldsom. Dansk Magisterforening fremlagde beregninger over lærernes arbejdsmarkedsforhold, som viste, at det materiale, som ministeriet havde lagt til grund for beslutningen, kunne anfægtes stærkt fra en anden udgangsposition. Fra flere sider fremhævedes seminariernes lokale betydning.

I Nr. Nissum gav udspillet anledning til en meget stærk aktivitet. Vi oplevede en stærk opbakning både fra landspolitikere og fra lokalpolitikere, pressen gjorde en meget stor indsats for at analysere de lokale uddannelsesmæssige konsekvenser af en lukning, og fra alle sider skabtes stor opmærksomhed omkring seminarierne. Allerede før regeringsskiftet var der en fornemelse af opblødning af det aktuelle udspil.

Med den nye regering kom der ændrede signaler for seminariepolitikken. Undervisningsminister Bertel Haarder udtrykte meget hurtigt, at han var modstander af en centralisering af uddannelserne i de store byer. Derfor ville han i størst muligt omfang bevare egne seminarierne. Bertel Haarders lovforslag om seminarienedlæggelser drager stort set konsekvensen af dette syn. Her er følgende seminarier i søgelyset: Statsseminariet på Emdrupborg, Frederiksberg Seminarium, Th. Langs Seminarium, Gedved Statsseminarium og Esbjerg Seminarium. Desuden forudsættes det, at Det Nødvendige Seminarium i Tvind ophører med at optage studerende. For Nr. Nissum Seminarium er det naturligvis en lettelse, at vi umiddelbart er uden for farezonen, men vi har svært ved at glæde os for alvor, da vi stærkt føler med dem, som nu må kæmpe for livet.

Det bliver et beskåret Nr. Nissum Semi-

narium, der er gået ud af kampen. Fra skoleåret 1983/84 må seminarier med tilknyttet HF-kursus kun optage 2 klasser pr. årgang (i 1973 optog vi 8 klasser). Der forestår derfor et meget kompliceret arbejde med at få uddannelsen tilpasset de nye rammer. Det er muligt, at dette arbejde ender med ansøgning om godkendelse af en forsøgsordning. Der kan nemlig være grund til at overveje, om ikke en omlægning kan ske sådan, at man fastholder grundprincipper i den nuværende læreruddannelse og samtidig forsøger at ændre nogle forhold, som har været oplevet som problematiske under den gældende ordning. Der er ingen tvivl om, at antallet af lærere, som ikke kommer til at undervise i deres liniefag, er voksende. I stedet bliver de sat til at undervise i almene fag, hvor deres uddannelse ofte ikke er helt tilstrækkelig. Det vil være af stor betydning, om der kan åbnes for en styrkelse af en række almene fag, således at nye lærere får en bredere kvalifikation end hidtil. Nogle af liniefagene må omdannes til stærke almene fag. At faget dansk trænger til en langt stærkere placering i uddannelsen, er vist alle enige om. En svaghed ved den gældende uddannelse har desuden været, at en række obligatoriske fag i det første år har været næsten totalt bestemt af, at eksamen i disse fag skulle finde sted allerede efter 2. semester. Dette har vanskeliggjort den rolige, personlige fordybelse i et fag gennem flere semestres arbejde. En nyordning må kunne forbedre dette forhold. Det er også muligt at forestille sig, at der i højere grad end nu kan skaffes mulighed for, at beslægtede fag kan indlede samarbejde om fælles temaer. Det bliver spændende at gå i gang med arbejdet med at realisere alle disse overvejelser. Det kan

blive igangsættende på mange måder og lægge op til et tæt samarbejde mellem lærere, studerende og folkeskole.

Bagsiden af medaljen er så desværre, at beskæringen endnu en gang betyder reduceret beskæftigelse for seminariets lærerstab. Der skal gøres alt, hvad der er muligt, for at begrænse virkningerne heraf mest muligt.

Selv om overlevelseskampen har præget det forløbne år stærkt, har der kunnet gennemføres en tiltrængt omlægning af seminariets grønne områder. Parken er blevet kraftigt udtyndet, og der er kommet forstærket belægning på alle veje og stier. Vejen foran administrationsbygningen, Troja og Elysium er blevet nedlagt. I stedet er skabt et sammenhængende plæneareal med bede og beplantning. Hele området mellem Akropolis og Arken er omlagt og nytplantet. Hellasvej gennem seminarieområdet er efter aftale mellem Lemvig kommune, seminariet og beboerne på vejen omlagt og gjort til »stillevej« med næsten ingen gennemkørselstrafik. Der er taget et betydeligt stykke af bredden, og der skal ind-

drages felter i vejbanen til beplantning. Fortovet mod de gamle bygninger Theben, Athen og Sparta er erstattet af græsarealer og beplantning. Det asfalterede område foran Den Grå er omlagt med bede og brostensbelægning. Ved arbejderne i forbindelse med Hellasvej har Lemvig kommune ydet seminariet en god håndsrækning. Der er ydet bistand ved planlægning og projektering, og der er stillet mandskab og maskiner til rådighed. Når arbejdet snart er afsluttet, vil der være skabt et meget smukt område omkring Hellasvej.

Ved udgangen af sidste skoleår måtte vi tage afsked med tre af vore dygtige lærere, nemlig lektor Elisabeth Bundgaard, lektor Lis Jensen og lektor Leo Fristed.

I vor praktiske medarbejderstab har vi i efteråret måttet tage afsked med Thyra Pedersen, som har været ansat på Nr. Nissum Seminarium i 33 år.

Fra 1. august kunne vi byde lektor Holger Møl Christensen velkommen tilbage i den pædagogiske faggruppe i Nr. Nissum. Nyansat er cand. mag. Torben Wulff, der er ansat i kvotastilling i faget tysk.

Siden sidst

Af lektor Alex Koch (28)

Rent umiddelbart måtte man ikke forvente, at der under de givne omstændigheder kan siges noget særligt om dette område i det svundne år ud over, at 1982 er seminariets 90. leveår.

Men det kan der dog i høj grad. Sidst i november forrige år, da årbogen var i trykken, brød den voldsomme orkan løs over landet. Her forvoldte den digebrud og oversvømmelser ved hav og fjord. Og selv om skadevirkningerne i vort nære område var ret begrænsede, mest i form af ødelagte tage m.v., følte det dog sådan, at man syntes at være prisgivet overmægtige kræfter.

På sin vis blev denne storm en symptomatisk forløber for, hvad seminariet skulle udsættes for nogle måneder efter. Sidst i august slog lynet ned i form af forslaget om at plukke en høstbuket af nedlagte seminarier i Jylland, deriblandt Nr. Nissum. Efter forgæves at have forsøgt sig i 1969 og 1980 skulle det nu endelig ske med et snuptag. Det skete dog ikke. Regeringen faldt. En ny kom til med et andet program. Om dettes skæbne ved man i øjeblikket intet sikkert, men efter dette program skal Nr. Nissum Seminarium stadig leve. Mon man nu ikke kan forvente, at Nr. Nissum Seminarium for fremtiden er fredhelligt på sin

udsatte post, så det ikke bestandig skal skades på sin eksistens ved veltimede profetier om dets nedlæggelse, lige når tilmeldingerne til nyt skoleår står på. Jeg skal ikke her opregne de voldsomme, helt destruktive virkninger, en lukning af seminariet ville medføre.

At denne trussel på livet har medført en voldsom belastning af rektor og lærerkollegiet, siger sig selv; men det har også medført initiativ til positive nyskabelser.

Ældrepedagogisk center

Det første resultat af dette arbejde er oprettelsen af et ældrepedagogisk center i tilknytning til seminariet. Planen har været under udformning i længere tid, men cen-

tret er nu en realitet. Centret omtales nærmere andetsteds i bogen.

Boligområdet

Krisen har sat boligbyggeriet helt i stå. Der er masser af grunde til salg for en billig penge. Her kan unge i hvert fald få en bolig, også som studerende. Man behøver ikke at »besætte« sig igennem!

Nr. Nissum er jo Nordvestjyllands skoleby. Det er derfor naturligt for mig at give en lille oversigt over de forskellige skolers situation.

Kommuneskolen

Denne skole er en livsnerve for seminariets eksistens. Og heldigvis kan det siges, at den ved hele sin udformning og nære beliggenhed på ideel måde kan dække en øvelses-skoles funktion. Lærerpersonalet er stabilt. Børnetallet ca. 300 med en rimelig god prognose for fremtiden.

Nr. Nissum Høj- og Efterskole

Højskoleafdelingen er p.t. hvilende, men ikke død. Men efterskolen lægger beslag på al disponibel plads til 8., 9. og 10. skoleår med særlig vægt på 9. og 10. Efterskolen er næsten fuldt belagt 1986 ud.

Forstanderen har fået en bolig, frigjort fra den direkte sammenhæng med skolen, idet en ombygget villa på sydhældet neden for højskolehaven er blevet en ideel bolig for forstanderparret.

Kongensgård Landbrugsskole

Denne skole er nu fuldt udbygget med undervisningslokaler og driftsbygninger. Man kan derfor lægge kræfterne i med hensyn til nye undervisningsprogrammer. Nyt er således et 9 ugers sommerferiekursus for studenter og HF'ere. Det fører frem til erhvervelsen af det grønne bevis svarende til det almindelige 18 ugers kursus. Skolen er fuldt belagt (75 elever) 1983 med.

Den jyske Pensionisthøjskole

Denne skole er seminariets nære nabo, og vi glæder os over året igennem at se dens kursister vandre omkring her. Der kommer mange mennesker, vel ca. 1100 fra alle egne af landet i løbet af et år. Det vil sige, at mange bringer kendskab til stedet rundt i landet.

Skolen kører fuldt belagt så godt som hele året. I årets løb er der lavet ny vej og parkeringsplads. Det nye køkken og spisesalen er taget i brug og er en daglig glæde. Skolen går foran på det fyringstekniske område, idet der er installeret et automatisk stokerfyr til fyring med træpiller af flis fra Klosterhedens plantage. Der regnes med en besparelse på 50-60% i forhold til oliepriser. – Stokerfyret er udviklet og fabrikeret af Vagn Kjeldahl, Nr. Nissum.

Andre aktiviteter

omkring seminariet vil blive omtalt andetsteds i årbogen.

Seminariets 90-års jubilæum

Af lektor Jacob Hauge Nielsen (51)

I dagene 24. og 25. april fejrede seminariets sit 90-års jubilæum. 90 år er en anelig alder, også i seminariesammenhæng. Derfor fandt vi – seminarium og elevforening – at en sådan begivenhed ikke måtte overses. Til rækken af seminariejubilæer i Nissum burde også føjes en fest for de 90 år. Endelig kunne et sådant arrangement være en god forøvelse til 100-års jubilæet.

Festen, der var bygget op omkring det årlige elevstævne, blev til ved et samarbejde. Mange var i sving i løbet af de to dage – og vel ikke mindre i dagene forud.

Lørdag den 24. indledtes med en frokost for indbudte gæster (ca. 375). Her havde seminariet lejlighed til at være vært for nogle af dem, det i dagligdagen på så mange forskellige måder kommer i forbindelse med. Repræsentanter for ministeriet, for amt og kommune, for naboinstitutioner og mange andre. Seminariet kunne også glæde sig over, at to tidligere rektorer var til stede: E. Høgel og P. C. Gjelstrup. Sidstnævnte imponerede os alle ved med sine 93 år stadig at mestre lejlighedstalen.

Der lød venlige og anerkendende ord fra ministeriet ved undervisningsinspektør Tage Kampmann, fra amtsborgmester Lars Agerskov, fra kommunens viceborgmester, Anders Sønderskov samt fra mange

andre, der ønskede at bringe seminariet en hilsen.

Vel ved vi, at det netop er de venlige ord, der er fremme en sådan dag – alligevel varmer de – og forpligter.

Efter frokosten åbnede forskellige udstillinger, og »gamle« elever dukkede op. Kl. 16 samledes man igen i festsalen, hvor biskop Herluf Eriksen, Århus, holdt et interessant foredrag over det aktuelle emne: Kristendom og politik.

Som ved de almindelige elevstævner arrangerede elevforeningen middag på Borgen. Dog var der denne gang flere gæster til stede. Hyggeligt og snakkende var det. Når gamle elever samles, er der mange ting at drøfte. Men snakken fik ikke lov at gå alt for længe, for kl. 20 samledes man atter i festsalen. Her opførte studerende fra seminarium og HF Sten Kaaløs skuespil: Komedie i Grænselandet. Fremførelsen var engageret og engagerende. De studerende havde stor ære deraf.

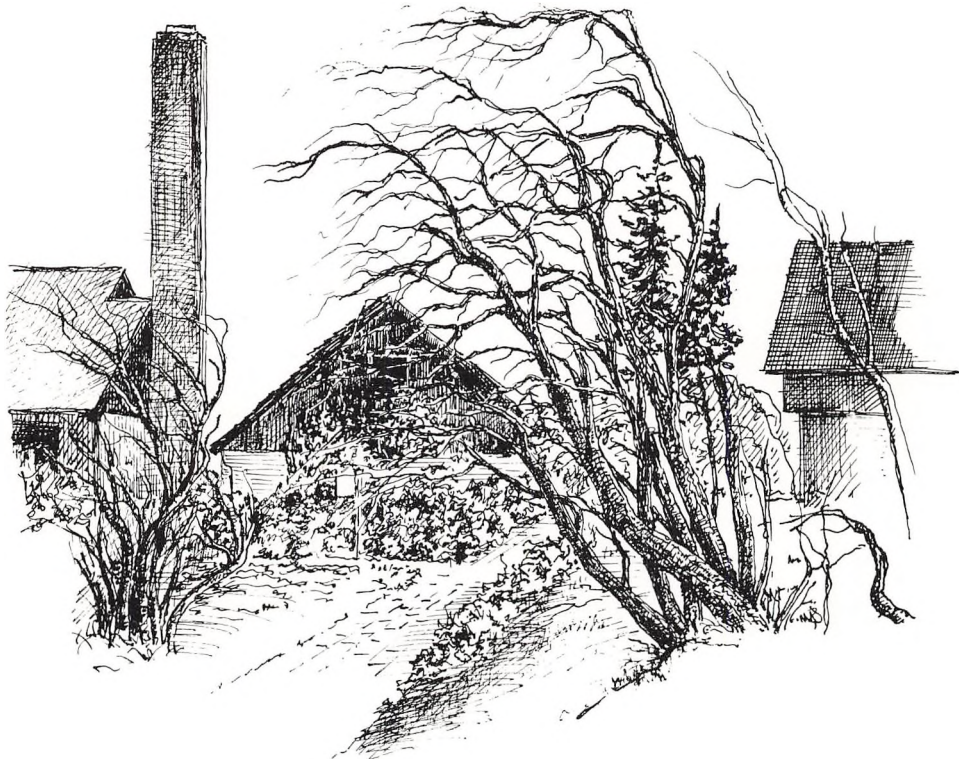
Søndag indledtes med en festgudstjeneste i Nr. Nissum kirke ved biskop Johs. W. Jacobsen, Viborg. Om eftermiddagen var der åbent hus, hvor udstillingerne igen kunne beses. Eftermiddagens hovedbegivenhed var »Musik og Drama«, små situationsspil fra seminariets fortid og nutid – skrevet af en forhenværende elev samt af nu- og forhenværende lærere ved seminariet. Spillene var kædet sammen med musik fra de tidsperioder, stykkerne beskrev samt af oplysninger om såvel små som store begivenheder fra de samme perioder, alt sat fikst og sikkert sammen til en seværdig helhed. Glædeligvis havde mange fundet vej til festsalen denne eftermiddag.

Er det hele så umagen værd, kunne en eller anden spørge. Spørgsmålet er stillet

forkert, som de siger i fjernsynet. Selvfølgelig er en tilværelse, også et seminariums, rigtigere, når man en gang imellem standser op og ser tilbage – og frem. Selvfølgelig er det positivt, at så mange arbejder sammen på en fælles opgave – et projekt. Selvfølgelig trænger alle til ind imellem at mødes under festlige former.

Spørgsmålet skulle snarere lyde: Kan man i det hele taget lade være at fejre et sådant jubilæum? – Næppe i Nissum – og husk, at

en fest bli'r mere festlig, når man mindes den om mange år.

Nr. Nissum Seminariums bestyrelse

November 1982

Valgt af »Kirkelig Forening for den Indre Mission«:

1. Fhv. gårdejer Mads Lind Høgsgaard, Nr. Nissum, 7620 Lemvig – valgt 14.10.1960.
2. Biskop Johs. W. Jacobsen, Bispegården, 8800 Viborg – valgt 10.4.1969.
3. Provst J. Ørum Jørgensen, Kirkebysvej 14, Gjellerup, 7400 Herning – valgt 25.1.1974.
4. Forstander C.J. Gräs, Blåkildevvej 19, 6880 Tarm – valgt 21.11.1977.
5. Fhv. skoleinspektør E. Munksgaard, Foldgårdsparken 13, 7600 Struer – formand for bestyrelsen – valgt 20.11.1978.
6. Amdsrådsmedlem, læge Ruth Schjødt-Pedersen, Præstegården, 7770 Vestervig – valgt 6.11.1979.

Valgt af seminariet:

1. Amdsrådsmedlem, assurandør Lars Raakjær, Voldgade 20, 7620 Lemvig – valgt 15.11.1971.
2. Lærer Ane Krogh, Højvænget 26, 7760 Hurup – valgt 22.11.1976.
3. Borgmester Villy Christensen, Overlæge Ottosensvej 5, 9900 Frederikshavn – valgt 21.11.1979.
4. Tømremester Egon Bjerg, Dybe, 7620 Lemvig – valgt 20.11.1978.
5. Landsretssagfører E. Hermansen, Vestergade 18, 7620 Lemvig – valgt 16.11.1981.
6. Fhv. skoleinspektør Hans Bakbo, Granskovvej 25, 7900 Nykøbing M – valgt 6.4.1965.

Forretningsudvalg:

1. Fhv. skoleinspektør E. Munksgaard, formand.
2. Assurandør Lars Raakjær.
3. Lærer Ane Krogh.
4. Tømremester Egon Bjerg.
5. Landsretssagfører E. Hermansen.

Det fremgår heraf, at revisor Jens Chr. Pedersen er udtrådt af bestyrelsen. I stedet er valgt landsretssagfører E. Hermansen.

Nr. Nissum Seminarium i 90-året

Brudstykker af et portræt

Ideen og seminariet Replikker fra en drøftelse

Af lektor Henning Fogde

I den politiske debat om seminarierne er det blevet understreget, at flere seminarier har eller i hvert fald har haft en særlig profil, skåret af tidligere tiders folkelige og kirkelige rørelser.

Også Nr. Nissum Seminarium har en historie, der rækker tilbage til disse rørelser. Præsten Ad. L. Hansen ønskede i 1892 at bygge et vestjysk seminarium, hvor man på én gang kunne forblive tro mod sin egen arv og alligevel få lejlighed til at møde tidens tanker og udfordringer.

Ad. L. Hansens stæsted var den nye bevægelse Indre Mission, og derfor blev denne bevægelse medskaber af seminariet.

Nu – over 90 år efter – vil nogle udefra opfatte

Nr. Nissum Seminarium som en ukritisk bærer af tankerne fra dengang, mens andre, ikke mindst under indtryk af Indre Missions nyere udvikling, vil mene, at seminariet har svigtet sin arv.

Vi, der bor og arbejder her, mener vel, at begge sæt synspunkter er alt for letkøbte, og det ærgrer os, når de uden videre fremsættes.

Vi har – også i 1982 – brug for en gennemdrøftelse af, hvad det vil sige at arbejde på et idéseminarium.

Spørgsmålene er mange: Hvad er i det hele taget et idéseminarium, og giver det mening at tale om et sådant i vor tid, hvor samfundet helt har overtaget styringen af og det økonomiske ansvar for læreruddannelsen? Hvordan forholder ideerne fra dengang sig til vor tid? Og vil de kunne give impulser til et seminararbejde også i fremtiden? Det er baggrunden for, at *Nissumske Årbøger* har inviteret en gruppe af seminariets lærere til en drøftelse netop af dette emne. Drøftelsen blev livlig, som også replikkerne nedenfor antyder.

Deltagerne var Gunner Eriksen, Lise Marcussen, Jacob Hauge Nielsen, Poul G. Wemmelund, Poul Erik Andersen og Henning Fogde.

Seminarium og samfund

– Lad os indledningsvis slå fast, at ethvert seminarium i 1982 er bundet af love og bekendtgørelser, der tager sigte på en styring af læreruddannelsen frem mod folkeskolen og de øvrige skoleformer, som seminarierne uddanner lærere til. Sådan må det naturligvis være, når samfundet skal betale. Seminariet er altså først og fremmest forpligtet på at give sine studerende bedst mulige undervisnings- og studietilbud i overensstemmelse med seminarielovens krav.

– I tilknytning hertil må det nævnes, at læreruddannelsen ikke forudsætter noget bestemt livssyn. Her åbnes tværtimod for mange forskellige måder at forstå tilværelsen på. Men læreruddannelsen implicerer nu som før, at tilegnelsen af faglige og pædagogiske forudsætninger sker i et samspil med en personlig modningsproces. Også den er jo nødvendig for at blive underviser og opdrager.

– Og denne proces finder selvfølgelig sted i mødet ikke blot med fagene, men også med det bestemte seminarium og dets mennesker og hele miljø.

– Når debatten om seminarierne ofte er så følelsesladet, og når alle forsøg på en centralisering til få og store enheder, beliggende i de større byer, indtil videre er slået fejl, har det vel også sin helt bestemte årsag, nemlig den, at de fleste anser det for værdifuldt fortsat at fastholde en række seminarier spredt ud over landet, for manges vedkommende endda som private selvejende institutioner og med hver sit »ansigt«.

– Og netop arbejdet med dette »ansigt« rummer for os en stærk udfordring, måske, fordi vi placeret i Vestjylland let risikerer at

blive overset eller glemt. Netop dette faktum kræver af os, at vi hele tiden forsøger at tage nye udfordringer op, at vi overvejer landsdelens behov på undervisningsområdet og bygger ud derefter.

– Ja, det er vel rimeligt at se seminariets nye strukturforslag, de nye ældrepædagogiske tilbud, de nye fritidstilbud med teologisk voksenundervisning, lederuddannelse m.v. i denne sammenhæng.

– Der ligger også her en forpligtelse til på en ganske særlig måde at interessere os for det fritidsmiljø, der bydes de studerende, støtte og hjælpe initiativer frem, uanset om de har at gøre med kirke, kultur, idræt, eller hvad man kan nævne.

– Og dertil kommer så den binding, der gælder for Nr. Nissum Seminarium, nemlig bindingen til gammel kristen tradition, sådan som det også fremgår af fundatsen (se side 21).

– Og netop denne tilknytning trænger nok til at blive gennemdrøftet, dels fordi der for mange mennesker knytter sig nogle fordømme hertil, og dels fordi det må være vigtigt, at enhver generation gør op med sig selv, hvad dens historie betyder.

Historien bag?

– De fleste læsere af Nissumske Årbøger kender nok lidt til historien. Den vækkelse, som først og fremmest N. F. S. Grundtvig, men også Vilhelm Beck og andre var talsmænd for, havde i sidste del af forrige århundrede stærkt tag i Vestjylland, og det har den jo iøvrigt stadigvæk.

– Både grundtvigianere og missionsfolk, som man efterhånden kaldte sig, efter at vækkelsen var blevet spaltet, havde brug for de unge. Det var nødvendigt, at unge,

og da ikke mindst dem, der skulle være lærere ved de mange små skoler rundt om i sognene, blev fastholdt i og fik udbygget de livsholdninger, man havde med sig hjemmefra. Sådan måtte man se på det dengang, og det kunne man tillade sig, da læreruddannelse endnu til dels var noget privat og selvbetalt.

– Ad. L. Hansen, der startede Nr. Nisum Seminarium, var altså en vækkelsens mand, stærkt påvirket af den indremission-ske gren af vækkelsen, men ikke snæver og verdensangst, som nogle måske forestiller sig, tværtimod.

– Med de mange initiativer omkring sig, både højskole og seminarium, må man vel forestille sig ham som en ilter og kritisk personlighed, men altså også kritisk over for den påvirkning, som vestjyske unge kunne møde f.eks. i et universitetsmiljø med dets brandesianisme og kulturradikalisme. Derfor ville »Lille Hansen«, som han ofte kaldtes, selv bygge skoler, og derfor bombarderede han Vilhelm Beck og andre med opfordringer til at være med.

– Nu kunne man måske forestille sig, at »Lille Hansen« så ville slå en ring om sine skoler og kun optage dem, der uden videre accepterede hans tanker. Men sådan har det vistnok aldrig været. Hans vision var den, at vækkelsens tanker og holdninger skulle være en bred inspiration, både for det konkrete arbejde og for miljøet som sådan.

– Et sådant grundsynspunkt kan man næppe heller i dag være særlig uenig med ham i.

– Men det er jo unægtelig længe siden, Ad. L. Hansen levede. Siden da er samfundet med stadig større styrke gået ind i læreruddannelsen, så vi i dag, uanset at Nr. Nisum Seminarium fortsat er et privat-

seminarium, d.v.s. en selvejende institution med en godkendt fundats, først og fremmest er en offentlig uddannelsesinstitution, et kæmpemæssigt bygningskompleks, hvor Ad. L. Hansens gamle bygninger kun er en lillebitte del.

– Og derfor er det da også blevet nødvendigt at drøfte, hvor meget af det gamle idégrundlag der kan bære fortsat, og i hvor høj grad Nr. Nisum Seminarium kan og bør være et »idéseminarium«.

Idéseminarium?

– Det må også i dag være en særlig forpligtelse for Nr. Nisum Seminarium, at man her kan møde kristendom og kristne holdninger som legitime partnere i drøftelsen af, hvad det er at være menneske.

– Og hermed er også sagt, at den historiske tilknytning til vækkelsen aldrig kan eller må betyde, at synspunkter og holdninger undertrykkes. Der må være respekt omkring enhver holdningsdannelse, men altså også om den kristne tanke.

– Mon ikke det er nødvendigt at skelne mellem undervisningen og en række af de øvrige aktiviteter, der finder sted i seminariets sammenhæng. Undervisningen skal kvalificere til lærervirksomhed i forskellige skoleformer. Men undervisning er ikke forkyndelse, selv om stoffet, man arbejder med, kan rumme en sådan. Hvordan den enkelte stiller sig til stoffet, man bearbejder, kan andre aldrig gøre sig til herre over. Men det er klart, at livsanskuelsesspørgsmål, overvejelser omkring tro og ikke-tro, menneskesyn m.v. må indgå i undervisningen. Det skal de studerende iøvrigt nok selv sørge for. Og det er jo netop meningen, at de studerende dermed får indflydel-

se på undervisningens og studiets indhold.

– Det er en arv fra vækkelsen, som vi gerne viderefører, at man i enhver henseende fastholder betydningen af en personlig stillingtagen og af et personligt engagement på alle menneskelivets områder.

– Passiv indlæring og goldt eksamensstræb bør ikke accepteres. Den enkelte må stimuleres til at sætte emner og synspunkter ind i en helhed.

– Dermed er vel også sagt noget om, at det spredte, det overfladiske og sammenhængsløse ikke bør høre hjemme hos os, selv om vi nok ved, at det er mere end svært at leve op til.

– En sådan pædagogisk holdning er vel også i overensstemmelse med væsentlige sider af det lutherske syn på forholdet mellem kirke og skole. Når Gud er i hele den givne verden, bliver en uddannelse til almindelig verdslig virksomhed også til en tjeneste for Gud, ligesåvel som en traditionel kirkelig tjeneste er det. Selvfølgelig havde al undervisning for Luther til syvende og sidst et religiøst mål, og det har den jo ikke i dansk lovgivning. Men han var meget åben for det almindelige menneskeliv og for at »lære med lyst og leg«.

– Måske er det væsentligste ved et kristent idéseminarium i virkeligheden, at vi fastholder en åbenhed over for alt det skabte, altså også over for de strømninger, der rører sig i tiden af pædagogisk, kulturel, religiøs og politisk art.

– Og her er det nok vigtigt at slå fast, at den grundindstilling, som Nr. Nissum Seminarium bygger på, ikke har patentløsninger på tidens samfundsmæssige og individuelle problemer. Vi har ikke lagt os fast i diskussionen mellem det kollektive og det individuelle eller mellem det politiske og

det private. Vi tror, at en dialog er den eneste vej frem.

– Som idéseminarium skal vi heller ikke blot snakke undervisning. Det, der sker uden for timerne og uden for undervisningen er også vigtigt. Og her har vi nogle chancer, som andre ikke har, fordi vi har indrettet os i et overskueligt lokalmiljø, der giver os mulighed for masser af samvær uden for skoletid.

– Morgensangen bør nævnes. Den er et tilbud, som mange her gerne benytter sig af, og den finder sted hver dag i en pause mellem timerne.

– Og så bør nævnes de mange foreninger, der præger stedet. Det gælder KFUM-K, KFS, FDF-FPF, spejdere osv. Man kan godt undre sig over, at man i et mødetræt land kan finde et sted, hvor så mange mennesker forlader fjernsynet for at være med i noget, der sker i et fællesskab.

– Og netop disse initiativer kan forhåbentlig stimulere mange til senere hver på sit sted at gå videre med de folkelige og kirkelige initiativer, der findes på stedet.

Rækker ideen ud over den kirkelige tilknytning?

– De kirkelige og kulturelle aktiviteter er vigtige, ikke som tvang eller påbud, men som tilbud. Vi har et særligt ansvar for, at fortidens tanker og engagement bindes sammen med vor tids udfordringer. Det er bl.a. vort ansvar, at en ny tids lærere ikke bliver historieløse og dermed uegnede til at gå ind i samtalen med den forældregeneration, hvis børn man skal undervise.

– Men det er nok rimeligt i dag at udvide idéseminariets opgave til i særlig grad at varetage samspillet mellem en bestemt egn

og tidens pædagogisk-kulturelle rørelser. Nr. Nissum Seminarium har en opgave i at registrere sin egne liv og problemer og føre dem ind i den pædagogiske situation. Dermed er perspektivet jo udvidet til ikke blot at gælde den kirkeligt-religiøse dimension, men også helt konkrete og aktuelle problemer som lokalsamfundets bevarelse, miljøet omkring os osv.

A propos indoktrineringsdebatten?

– Al den megen tale om påvirkning kan måske lede tanken hen på den indoktrineringsdebat, vi havde i 70'erne. Den var formentlig en kort overgang med til at fremelske et ideal i retning af dette, at læreren i enhver situation holdt sin egen mening og sine egne synspunkter tilbage. En sådan holdning kan ikke fastholdes. Den er dræbende for ethvert menneskeligt samvær.

– Herimod må nok fremholdes, at de fleste af både de lærere og de studerende, der vælger Nr. Nissum Seminarium som deres arbejdsplads, ved noget om, hvad der rører sig her.

– Vi ved, at ikke så få fortsat vælger seminariet, fordi de føler sig tiltrukket af de holdninger, vi har skitseret her.

– Flere vælger jo nok i dag stedet, fordi de oplever eller hører om, at traditionen, som de måske ikke selv deler, er med til at skabe et godt studiemiljø.

– Og så er der da endelig de mange, der vælger seminariet alene, fordi der er stærke sociale og geografiske grunde til det, og fordi stedet er kendt for at give frihed også til dem.

– Seminariet ønsker ikke værdineutralitet, men frihed til at vælge værdier uden tryk udefra.

Den fortsatte tilknytning til Indre Mission?

– Nogle vil måske på baggrund af det, vi nu har talt om, spørge, om Indre Mission kan være tjent med disse holdninger, som nu er skitseret.

– Det kan Indre Mission helt bestemt. Man kan næppe heller vente mere, da man jo ikke på nogen måde skyder penge i foretagendet. Man har næppe heller nogen sinde gjort krav på mere, men tværtimod glædet sig, når man fornå, at ideer og tanker fik lov til at brydes.

– Indre Mission er jo fortsat repræsenteret i seminariets bestyrelse, men ikke som en magtfaktor, derimod som en påmindelse om, at et folkeligt engagement ikke må bortkastes til fordel for en mere teknologisk eller kold professionel holdning til læreruddannelsen.

– På samme måde er vel repræsentanterne i bestyrelsen fra amt og kommune at opfatte som garanter for, at lokale problemstillinger ikke lades upåagtede.

– Det er nok vigtigt, at Indre Missions historiske og aktuelle tilknytning til stedet ikke opfattes som en kirkepolitisk binding til de synspunkter, der i en aktuel situation måtte herske i Indre Missions bestyrelse eller andre steder. Den skal alene sikre, at de kirkelige holdninger kommer til orde. Men der skal naturligvis være plads til såvel grundtvigianere som missionsfolk og for alle andre, der kan føle sig hjemme her.

– Kan nogen tænkes at mene, at ideen hermed er blevet til en tom attitude?

– I så tilfælde har de helt uret. Forpligtelsen til at arbejde med vore historiske »rødder« er faktisk en helt konkret udfordring til os alle. Men det er rigtigt, at såvel lærere

som studerende kan lægge denne udfordring til side eller hævde, at de ikke magter den. Det må vi acceptere, at nogen gør.

– Men vi skal heller ikke stikke os selv eller andre blå i øjnene. Vi skriver ikke mere 1892! Og af alt det, som her er sagt, er meget naturligvis idealer og idealtilstande, som vi ikke uden videre kan leve op til. Vi når jo aldrig længere, end deltagerne i den konkrete studie- og samværssituation magter at være med.

Kan det gøres bedre?

– Naturligvis, og vores risiko er nok, at vi engang imellem kan overøse hinanden med gensidige forsikringer om egen fortræffelighed i så henseende. Derfor er det måske

også meget godt, at der engang imellem rejses en politisk storm omkring seminariet. Det fører til selvbesindelse.

– De skiftende studerende er også et godt korrektiv. De stiller heldigvis stadig nye spørgsmål og retter ny kritik. Derfor er det også godt, at seminariet i dag søges af unge med vidt forskellige forudsætninger. Det holder diskussionen levende.

– Men vi må mene, at det danske samfund ikke har råd til at undvære sine »idéseminarier«. Tværtimod må man, når de formelle krav er opfyldte, opfordre til, at man tager sin tradition så alvorligt, at man nøje overvejer dens relevans og dens muligheder for at sætte i gang og for at inspirere.

– Det er faktisk, hvad vi i al beskedenhed gør i Nr. Nissum.

Uddrag af fundatsen for den selvejende institution Nr. Nissum Seminarium

§ 1:

Nr. Nissum Seminarium er en privat selvejende institution med hjemsted i Lemvig kommune, Ringkøbing amt.

§ 2:

Seminariets formål er at uddanne lærere til folkeskolen inden for rammerne af de til enhver tid gældende regler herom, for tiden lov nr. 235 af 8. juni 1966 om uddannelse af lærere til folkeskolen, samt til at drive kursus til højere forberedelseksamen i henhold til de herom til enhver tid gældende regler.

Endvidere kan institutionen efter bestyrelsens bestemmelse og med godkendelse af vedkommende myndigheder optage anden pædagogisk virksomhed, der supplerer eller på anden måde er beslægtet med nævnte undervisningsgrene.

Seminariets virksomhed søges udøvet på grundlag af et kristent livssyn ud fra den evangelisk-lutherske kirkes lære og i tilknytning til Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark.

Seminariet er også de studerende

Af adjunkt Karen Anderskov

Om nogle resultater af en motivundersøgelse blandt Nørre Nissum Seminariums lærerstuderende. Motivundersøgelsens spørgeskema er udarbejdet af Bjarne Søltøft, Carsten Anderskov og Karen Anderskov, og undersøgelsen er gennemført i et samarbejde med lærerstuderende Lise Roar Jensen, Olav Nielsen, Leo Toftgaard og Allan Kjær Villesen. De tabeller, der omtales i artiklen, kan findes på s. 26-28.

I foråret 1981 blev der blandt de lærerstuderende på Nørre Nissum Seminarium gennemført en spørgeskemaundersøgelse, kaldet motivundersøgelsen.

Undersøgelsen kan ses som én blandt mange udløbere af aktivitetsdagene i efteråret 1980, hvor læreruddannelsens vilkår kom til debat på alle landets seminarier som følge af en række alvorlige nedskæringer på seminarieområdet. Endnu engang havde Nørre Nissum Seminarium været i farezonen, og i krisetider skærpes nok behovet for at fastslå egen identitet. I hvert fald opstod dengang interessen for at undersøge, hvem seminariets studerende egentlig er.

Vi, der færdes her til daglig, har vel så nogenlunde et indtryk heraf i forvejen, men det er en kendt sag, at man rundt

omkring i landet kan møde vidt forskellige, undertiden uforenelige, opfattelser af seminariet og dets studerende.

Hovedsigtet med undersøgelsen var da at søge belyst, med hvilke bevæggrunde, motiver, de lærerstuderende har søgt optagelse på netop Nørre Nissum Seminarium, herunder at få be- og/eller afkræftet nogle myter om stedet og dets studerende.

På undersøgelsestidspunktet havde seminariet 327 lærerstuderende. 236 returnerede spørgeskemaet (anonymt, naturligvis), hvilket giver en besvarelsesprocent på 72. For så vidt angår køn og seminarieårgang adskiller de 236 studerende, der har besvaret skemaet, sig ikke fra hele gruppen af lærerstuderende. Om besvarelserne også er holdningsmæssigt repræsentative har vi desværre ingen mulighed for at konstatere. Men vi har på den anden side heller ikke nogen grund til at antage, at de ikke er det.

De bevæggrunde, som de studerende selv angiver at have haft til at søge netop Nørre Nissum Seminarium, fremgår af *tabel 1*. Den mest benyttede svarkategori er »tilknytning til familie og/eller venner på egnen«, som markeres i hele 43% af besvarelserne (102 studerende), – et resultat der støtter opfattelsen af seminariet som et *egnsseminarium*. »Et overskueligt miljø hvor man kender hinanden« angives som bevæggrund af 32% (76 studerende), »egnen og dens natur« ligeledes af 32% (76). Også seminariets karakter af et *landsbyseminarium* – et overskueligt nærmiljø i nær tilknytning til den omgivende natur – synes således at have været en direkte bevæggrund hos en betragtelig del af vore studerende. Endelig skal nævnes, at 18% (43) som bevæggrund har angivet seminariets karakter af et kristent *idéseminarium*.

Denne gruppe fremviser et karakteristisk svarmønster på en række af de øvrige spørgsmål i spørgeskemaet. Der vil senere blive refereret til denne gruppe som »gruppe 18.2«, idet den her er defineret netop ved afkrydsning af svarmulighed nr. 2 i spørgsmål 18 i spørgeskemaet.

Om hele den undersøgte gruppe kan i øvrigt konstateres, at gennemsnitsalderen på undersøgelsestidspunktet var knap 24 år. Kun 5% var under 21 år, mens 26% var over 24 år. Den typiske aldersgruppe var de 22-23 årige, der udgjorde ca. 40%.

Godt halvdelen har en studentereksamen som baggrund for studiet. Af resten har ca. halvdelen HF-eksamen fra Nørre Nissum Seminariums HF-kursus. Disse har i øvrigt et aldersgennemsnit på knap 26 år, altså noget højere end undersøgelsesgruppen som helhed.

Over halvdelen af undersøgelsesgruppen betragter Ringkøbing Amt som deres geografiske oprindelsessted (se *tabel 2*). Tabellen viser i øvrigt som forventeligt aftagende hyppigheder med tiltagende afstand til seminariet. Desuden giver tabellen en sammenligning mellem hele undersøgelsesgruppen og gruppe 18.2. Det ses her, at forholdsvis færre af de studerende, der har søgt seminariet på grund af dets karakter af et kristent idéseminarium, kommer fra Ringkøbing Amt, nemlig 37% af gruppe 18.2 mod 54% af hele gruppen. Tilsvarende kommer forholdsvis flere af gruppe 18.2. fra de lidt fjernere jyske amter, idet Nordjyllands, Århus, Vejle, Ribe og Sønderjyllands amter angives som oprindelsessted af 37% af 18.2.-gruppen (16 studerende), men kun af 20% (46) af hele undersøgelsesgruppen.

Tabel 3 viser, at 27% (63) af hele under-

søgelsesgruppen var medlem af en kristen ungdomsorganisation (KFS, KFUM/K, FDF/FPF) inden for de sidste par år før optagelsen på seminariet. Ikke overraskende er det tilsvarende procenttal for gruppe 18.2 væsentlig større, nemlig 75% (32).

KFS's lave procentandel på 4% af hele gruppen (9 studerende) kan måske forekomme overraskende, da KFS samler væsentligt flere til sine møder på seminariet. En mulig forklaring er her, at en stor del af mødedeltagerne er HF-studerende, som jo ikke er omfattet af denne undersøgelse.

Godt halvdelen af hele undersøgelsesgruppen var medlem af en idrætsforening før optagelsen på seminariet, knap 10% var medlem af en politisk forening.

Undersøgelsen har også søgt at belyse de studerendes politiske tilhørsforhold. Såvel de studerendes politiske holdning på tidspunktet omkring optagelsen på seminariet som deres politiske holdning på undersøgelsestidspunktet februar 1980 fremgår af *tabel 4*, som tillige gengiver valgresultaterne for hele landet fra det nærmest foregående folketingsvalg i oktober 1979. Tabellen viser desuden gruppe 18.2.'s oplysninger om politisk holdning på optagelsestidspunktet.

Når man sammenligner vore studerendes politiske holdninger på undersøgelsestidspunktet med resultaterne af folketingsvalget, viser det sig, at de studerende spreder sig over størstedelen af det politiske felt, men at de som gruppe betragtet placerer sig længere til venstre i det politiske spektrum end landet som helhed. Både Socialdemokratiet, Venstre, Konservative og Fremskridtspartiet er klart underrepræsenterede her, mens venstrefløjspartierne er lige så klart overrepræsenterede. Fra opgø-

relser fra det lokale afstemningssted ved vi, at SF tydeligvis tager broderparten heraf. Det er iøjnefaldende, at næsten en tredjedel af gruppe 18.2 har markeret et tilhørsforhold til CD/Kristeligt Folkeparti. Fremskridtspartiet har overhovedet ikke appelleret til vore studerende.

Hele 90% af undersøgelsesgruppen oplyser, at de havde Nørre Nissum Seminarium som deres primære ønske, da de søgte uddannelse. Kun 58% (137) markerer, at de ville have søgt optagelse på et andet lærerseminarium, hvis de ikke var blevet optaget på Nørre Nissum Seminarium – vel endnu en støtte til opfattelsen af seminariet som et egnsseminarium. Det er her fristende at formulere spørgsmålet, hvor mange af de resterende 42% (99) mon overhovedet havde påbegyndt en læreruddannelse, hvis Nørre Nissum Seminarium ikke havde eksisteret? 23% (53) angiver direkte, at de ville have søgt anden videregående uddannelse, hvis de ikke var blevet optaget på Nørre Nissum Seminarium. 5% (11 studerende) angiver at de ikke ville have søgt nogen form for videregående uddannelse.

Den gruppe af studerende, der har angivet seminariets karakter af et kristent idéseminarium som bevæggrund til at søge Nørre Nissum Seminarium, adskiller sig på karakteristisk vis fra hele undersøgelsesgruppen på en række punkter ud over de allerede nævnte (geografisk oprindelse, medlemskab af kristne ungdomsorganisationer, politisk holdning). Der er her tale om mere eller mindre svage tendenser, som dog tilsammen danner et mønster: De er gennemsnitligt lidt yngre end resten af gruppen, lidt flere er helt uden erhvervs erfaring, men samtidig har dog lidt flere fuldført en kompetancegivende erhvervsud-

dannelse inden de påbegyndte lærerstudiet. Lidt flere ville under alle omstændigheder have en læreruddannelse, og flere har fået anbefalet netop Nørre Nissum Seminarium (86% mod 62% af hele gruppen). Tilsammen antydes der her et billede af en gruppe mennesker, som synes at have valgt såvel lærerstudiet som netop Nørre Nissum Seminarium med en vis målrettethed og overensstemmende med visse grundlæggende holdninger til tilværelsen.

Af tabel 5 fremgår det, at 37% af hele undersøgelsesgruppen søgte optagelse på Nørre Nissum Seminarium uden betænkeligheder af nogen art. Betænkeligheder blandt de studerende synes især at have været knyttet til seminariets karakter af idéseminarium og frygten for et for snævert miljø. Op imod en tredjedel (30%, 71 studerende) havde betænkeligheder før optagelsen netop på grund af seminariets karakter af et kristent idéseminarium. Det skal her bemærkes, at på undersøgelsestidspunktet angav godt halvdelen af disse (39 studerende), at de ikke fandt overensstemmelse mellem deres betænkeligheder dengang og deres opfattelse nu. Og det kan i denne sammenhæng også nævnes, at af den gruppe, der netop søgte seminariet på grund af dets karakter af kristent idéseminarium (43 studerende), fandt 14% (6 studerende) på undersøgelsestidspunktet ikke overensstemmelse mellem deres bevæggrund før optagelsen og deres opfattelse nu.

Af de 24% (57) af hele gruppen, der før optagelsen nærede betænkeligheder ved om seminariet repræsenterede et snævert/afsondret miljø, havde en fjerdedel (14) ændret opfattelse på undersøgelsestidspunktet.

Sammenfattende kan det siges, at undersøgelsens resultater på forskellig vis har understreget, at seminariet i dag nok først og fremmest søges som det lokale uddannelsessted for lærere, men at seminariets særlige karakter af landsbyseminarium og af kristent idéseminarium også spiller en rolle. Især det sidstnævnte forhold er medvirkende, men dog langt fra eneste årsag, til at seminariet også søges af studerende fra lidt fjernere egne.

Den hidtidige gennemgang af undersøgelsens resultater rummer en karakteristik af vore studerende, hvor vægten ligger på det typiske og det gennemsnitlige. Afslutningsvis skal derfor understreges, at undersøgelsen netop også viser, at de studerende på Nørre Nissum Seminarium så langt fra udgør nogen homogen gruppe, at måske netop variation og forskellighed med hensyn til holdninger og hele baggrund i sig selv er typisk for stedet.

Vi har søgt at belyse, hvad det er, der får folk til at *blive* lærerstuderende på Nørre Nissum Seminarium, deres bevæggrunde,

motiver. Et lige så væsentligt spørgsmål er det, hvad det vil sige at *være* lærerstuderende her på stedet, hvordan oplever den enkelte studerende det. Men svarene på det spørgsmål er nok endnu sværere at indfange ved hjælp af en spørgeskemametodes lukkede form, som lægger op til kvantificeringer og betragtninger vedrørende gennemsnit og gruppetendenser. Vores undersøgelse har bekræftet, hvad vi vidste fra dagligdagen, at nogle af vore studerende ikke finder overensstemmelse mellem egen oplevelse af stedet og det indtryk de på forskellig vis havde fået dannet sig i forvejen. Det kan selvfølgelig hænge sammen med, at seminariet nok opleves meget forskelligt af forskellige mennesker. Men det kan måske også tolkes som udtryk for, at seminariet stadig ændrer sig. Seminariet er ikke en statisk institution, men udvikler sig i et kompliceret samspil mellem menneskene på stedet og det omgivende samfund. De studerende er selv med til at forme stedet. Et seminarium er også hvad de studerende er med til at *gøre* det til.

Tabeller til motivundersøgelsen

Af adjunkt Bjarne Søtoft

Motivundersøgelsens spørgeskema rummer i alt 21 spørgsmål. Det omfattende datamateriale er statistisk bearbejdet af adjunkt Bjarne Søtoft. Det skal bemærkes, at de her viste tabeller kun fremstiller dele af det materiale, der ligger til grund for artiklen.

TABEL NR. 1

Spørgsmål 18: Hvilke bevæggrunde havde du til at søge netop Nr. Nissum Seminarium? (højest 3 afkrydsninger)

<i>Svarmuligheder:</i>	<i>Antal</i>	<i>%</i>
1) Større sandsynlighed for at blive optaget	67	28,4
2) Seminariets karakter af et kristent idéseminarium	43	18,2
3) Seminariets politisk frie miljø	17	7,2
4) Et godt fagligt miljø	50	21,2
5) Et overskueligt miljø, hvor man kender hinanden	76	32,2
6) Egnen og dens natur	76	32,2
7) Gode kollegiefaciliteter	31	13,1
8) Tilknytning til familie og/eller venner på egnen	102	43,2
9) Andet (f.eks. ansættelsesmuligheder efter endt uddannelse fra NNS, stedets fritids-tilbud, gode børnepasningsmuligheder, gode fester) – specificer nærmere	54	22,9
o) Ubesvarede og ugyldige	9	3,8

TABEL NR. 2

Spørgsmål 5: Hvad betragter du som dit geografiske oprindelsessted? (kun ét kryds):

Svar	muligheder	1)	2)	3)	4)	5)	6)	7)	8)	9)	o)	Ialt	3)-6)
		Ringk. Viborg amt	Nordj. amt	Århus amt	Vejle amt	Ribe & S.jyl.a. amt	Fyns amt	Øerne ø.f.Stb steder	Andre steder	Ubesvaret	Jylland undt. Ringk.&Vib.a.		
samtlige	antal	127	35	19	14	8	5	5	14	6	3	236	46
	%	53,8	14,8	8,1	5,9	3,4	2,1	2,1	5,9	2,5	1,3	100	19,5
gr. 18.2:	antal	16	6	6	4	4	2	0	2	1	2	43	16
	%	37,2	14,0	14,0	9,3	9,3	4,7	0,0	4,7	2,3	4,7	100	37,2

TABEL NR. 3

Spørgsmål 6: Var du inden for de sidste par år før din optagelse på seminariet medlem af en eller flere af følgende ungdomsorganisationer?

Svar-	muligheder	1)	2)	3)	4)	5)	o)	Ialt	1), 2), 3)
		KFS	KFUM/K	FDF/FPF	gule/blå spejdere	ikke medlem	ubesvaret		kristen ungdomsorg.
samtlige	antal	9	42	20	7	159	7	244	63
	%	3,8	17,8	8,5	3,0	67,4	3,0	103,4	26,7
gr. 18.2	antal	8	24	7	1	9	1	50	32
	%	18,6	55,8	16,3	2,3	20,9	2,3	116,3	74,4

Bemærkninger: Vedr. KFS (Kristelig Forening for Studerende): Det oplystes på besvarelser, at man ikke er »medlem« af KFS. Imidlertid formodes det, at de fleste med *tilknytning* til KFS alligevel har markeret dette ved afkrydsning af svarmulighed 1).

Vedr. KFUM/K: Beklageligvis har spørgsmålets udformning ikke åbnet mulighed for skelnen mellem det civile KFUM/K og det uniformerede KFUM/K (-spejderne), men begge grupper formodes at have krydset af ved svarmulighed 2).

TABEL NR. 4

Spørgsmål 10: Prøv at genkalde dig din politiske holdning omkring tidspunktet for din optagelse på seminariet!
Spørgsmål 11: Angiv din politiske holdning i dag!

<i>Svarmuligheder:</i>		SF/VS DKP/ KAP	Social- demo- kratiet	Rets- forbd. Radikale Venstre	CD/ Kr. Folke- parti	Liberala Venstre/ Konserv. Folkep.	Frem- skridts- partiet	Andet	Ube- svaret	Ved ikke	Ialt
sp. 10, samtlige	antal %	81 34,3	49 20,8	17 7,2	15 6,4	41 17,4	0 0,0	1 0,4	24 10,2	8 3,4	236 100
sp. 10, gr. 18.2	antal %	8 18,6	5 11,6	3 7,0	13 30,2	9 20,9	0 0,0	1 2,3	4 9,3	0 0,0	43 100
sp. 11, samtlige	antal %	89 37,7	35 14,8	35 14,8	14 5,9	34 14,4	0 0,0	3 1,3	19 8,1	7 3,0	236 100
Folket.vlg. d. 23.10.79, hele landet	% af afgivne stem.	11,5	38,3	8,0	5,8	25,0	11,0	0,4	15,1 % af de stemme- berett. stemte ikke		

TABEL NR. 5

Spørgsmål 20: Havde du nogle betænkeligheder angående netop Nr. Nissum Seminarium, før du søgte optagelse her? (højest 3 krydser):

<i>Svarmuligheder:</i>	<i>Antal</i>	<i>%</i>
1) Nej	87	36,9
<i>Ja. Betænkeligheder angående:</i>		
2) Seminariets karakter af et kristent idéseminarium	71	30,1
3) Seminariets politisk borgerlige profil	19	8,1
4) Seminariets politisk venstreorienterede profil	0	0,0
5) Seminariets politisk inaktive miljø	10	4,2
6) Et snævert/afsondret miljø	57	24,2
7) Utilstrækkelig pædagogisk nytænkning/traditionsbunden undervisning	27	11,4
8) Vanskeligheder ved at få erhvervsarbejde under studiet	19	8,1
9) Andet (f.eks. ringe ansættelsesmuligheder i området efter endt uddannelse, for få fritidstilbud, det barske klima, for få fester) – specificer nærmere:	15	6,4
o) Ubesvarede og ugyldige	27	11,4

Kulturelle aktiviteter i Nørre Nissum

Af lektor Sten Abrahams

Undervisning

Vestjysk Folkeuniversitet:

Folkeuniversitetsvirksomheden i Thyborøn-Harboøre og Lemvig kommuner er oprettet som et samvirke mellem 18 forskelligeartede foreninger, organisationer og uddannelsesinstitutioner i området.

Siden oprettelsen i 1973 har et frugtbart samarbejde med specielt Nørre Nissum Seminarium gjort det muligt at gennemføre forskningsformidling på et plan og i et omfang, der er ekstraordinært i forhold til befolkningsunderlaget, og som væsentligst skyldes tilstedeværelsen af en uddannelsesinstitution af Nr. Nissum Seminariums størrelse.

Samarbejdet mellem seminarium og folkeuniversitet resulterede allerede i 1977 i en konkretisering af tankerne om »Pædagogisk højskole«. For at styrke vekselvirkningen mellem lokalbefolkning, forskning og uddannelsesinstitution blev der gennemført et udviklingsarbejde med henblik på at åbne undervisningen og give tilbud om fagkurser til alle interesserede i området.

Under »Pædagogisk højskole« gennemførtes således i 1977 et fagkursus om »Aktuelle kulturelle og religiøse temaer i undervisningen« og i 1978 fortsattes med kursus om »Barnet, samfundet og de skabende

aktiviteter« – i begge tilfælde med seminariets lærerkræfter og med forskere fra universiteterne som undervisere.

Ligeledes er det i samarbejde mellem Nr. Nissum Seminarium og folkeuniversitetsvirksomheden lykkedes at hente internationalt anerkendte forskere til området for at bidrage til igangværende pædagogisk udviklingsarbejde.

Et stort antal forelæsninger er gennemført i samarbejde med seminariets foreninger, specielt foreningen »Aktiv Biologi«, ligesom lærerkræfter og studerende har muliggjort afholdelsen af forelæsninger om folkeskolerelevante emner andre steder i kommunen.

De senere års stærke søgning til enkeltfagsundervisningen på HF-niveau og til liniefag i læreruddannelsen har givet baggrund for, at folkeuniversitetet i efteråret 1982 har kunnet påbegynde undervisning på universitetsniveau her i området, hvorved der åbnes for at alle, uanset bopæl, gives mulighed for videregående studier.

Et samarbejde med seminariet har således været forudsætning for opbygning af en folkeuniversitetsvirksomhed i området, der har kunnet betone såvel variationsbredde i tilbuddene, som en stor geografisk spredning.

Teologisk voksenundervisning:

Teologisk voksenundervisning i Nr. Nissum blev påbegyndt i vinteren 1981/82 og fortsætter igen i 1982/83. Der tilbydes undervisning til enhver, der er interesseret i kirken og dens relationer til samfundet, og som har lyst til at dygtiggøre sig.

Undervisningen finder sted på Nr. Nissum Seminarium 6 lørdage i løbet af vinteren, og der tilstræbes en højskolepræget

undervisning på et fagligt højt niveau. Til slutningen har været overraskende stor, således at der begge år har måttet oprettes parallelle hold.

Det overordnede emne for indeværende vinters foredrag er »Den kristne frihed«.

En forelæsningsrække på 6 forelæsninger med efterfølgende diskussion har således fokuseret på Grundtvig og hans salmedigtning. »Bjergprædikenen, frihedens lov« er titlen på en anden forelæsningsrække, og endelig har man hørt om forskellige gudsopfattelser gennem tiderne.

Deltagerne kommer fra et stort område i Vestjylland, flest fra Lemvig kommune, men f.eks. også fra Mors, Thy, Holstebro, Hvide Sande osv.

Mest glædeligt har dog nok været spredningen i kursusedtagernes alder og erhvervmæssige forudsætninger. Her mødes kort sagt et bredt udsnit af egnens befolkning.

Pensionisthøjskolen:

»Den jyske Pensionisthøjskole i Nr. Nisum« er en højskole, der arbejder under højskoleloven som en almindelig højskole. Dog har skolen lov til at have kurser af 14 dages længde.

Skolen har egne bygninger, der er tilpasset den ældre generations behov. Der lægges vægt på, at det er åndens og ikke håndens sysler, man beskæftiger sig med.

Der er 3 fuldtidsansatte lærere og en forstander på højskolen. Fagene er almindelige højskolefag som dansk litteratur, musik, historie, samtidsorientering, – og ældregymnastik ikke at forglemme! Holdene er ret store, idet de er på 68 pensionister med en gennemsnitsalder på 65-70 år. I højsæsonen, som strækker sig fra maj til

oktober, er søgningen meget stor, – der er altid fuldt belagt og betragtelige ventelister. Men også resten af året er interessen stor. Ca. 1100 pensionister søger skolen hvert år, og antallet af hold er på 22.

Initiativet til skolens oprettelse kom fra lærerne på Nr. Nisum Seminarium. Opgaven: At få skolen i gang løstes sammen med EGV.

Eksterne studerende:

Ordningen bygger på lov nr. 218 af 24. maj 1978 og et cirkulære om enkeltfagskursusordningen ved lærerseminarierne af 20. september 1978.

Men man havde allerede smugstartet noget før i Nr. Nisum, idet man byggede på muligheden for det tredje liniefag. Allerede i 1977 udstedtes de første eksterne beviser til to færdigtuddannede lærere og desuden til en lærer fra et forskoleseminarium.

I begyndelsen forlangtes for ikke-læreruddannede deltagelse i et pædagogisk speciale, men det er nu bortfaldet.

Der stilles ikke krav om bestemte eksaminer for deltagelse, og der kan modtages studerende, så længe der er plads på holdene. De eksterne studerende kan enten gå op til eksamen under samme vilkår som lærerstuderende i tilsvarende fag, eller de kan, hvis de ønsker det, få udstedt tilstedeværelsesbevis i stedet for.

Fordelen er indlysende for de studerende, som her har mulighed for dyberegående studier i bestemte interesseområder, – og for det offentlige, som det ikke koster en øre.

Fra allerførste begyndelse var ordningen en succes, og seminariet har i de sidste par år haft over tredive eksterne studerende.

Fritidsaktiviteter

Den folkelige idræt og seminariet:

Østhallen i Nr. Nisum har med sin store kapacitet en uvurderlig betydning for den folkelige idræt i et betragteligt geografisk område.

Den har primært 3 funktioner: For det første er den øvelsesskolens eneste idrætsanlæg, for det andet fungerer den som seminariets boldspilhal og for det tredje er den idrætshal for forskellige idrætsklubber i oplandet.

For omegnsklubberne og det frivillige idrætsarbejde i det hele taget har seminariets tilstedeværelse i området stor betydning, idet et stort antal ledere og trænere rekrutteres blandt de lærerstuderende. Eksempelvis kan det nævnes, at ud af 11 gymnastikledere i Nørre Nisum Gymnastikforening er de 8 lærerstuderende.

Endvidere bør det ikke glemmes, at flere af seminariets idrætslærere er involverede i skoleidrætten på amtsplan som medlemmer af amtsudvalget for skoleidræt. Dette forhold bevirker, at nye ideer kan præsenteres på rette sted med det samme og relativt hurtigt føres ud i livet. Der bliver således arrangeret både kurser for lærere og forskellige stævner og turneringer for børn, hvor ideer om idrætten som en opdragende faktor mere end som et færdighedsfag kan præsenteres og afprøves på forskellige planer.

Endelig er der næppe tvivl om, at når egnen kan præsentere håndbold i divisionsklasse, skyldes det den omstændighed, at seminariet har været i stand til at levere det nødvendige grundlag for denne eliteidræt i form af kvalificerede trænere og spillere.

Det uniformerede ungdomsarbejde:

Mange af de unge, der søger videreuddannelse på Nørre Nisum Seminarium og HF-kursus, har i tiden, før de kom hertil, deltaget aktivt i det uniformerede ungdomsarbejde, hvorfor det er naturligt for dem at fortsætte arbejdet her.

Af disse unges udadrettede aktiviteter kan nævnes, at 5-10 af dem leder det daglige arbejde i det lokale KFUM og KFUK spejderarbejde i Nørre Nisum sogn. Der er en naturlig udskiftning, men man har aldrig manglet ledere takket være spejderne på seminariet.

FDF og FPF har intet børnearbejde i sognet – for ikke at skabe en usund konkurrence med spejderarbejdet. Men en halv snes unge er ledere i FDF-FPF-kredsene i omegnen, ligesom de leder enkeltarrangementer ved udarbejdelsen af special-aftener for børn og unge.

FDF/FPF's største opgave er at organisere det 15 årige »seniorstævne«, hvor mellem 200 og 300 unge i alderen 14-23 år mødes i en week-end for at dygtiggøre sig og more sig. De unge kommer fra det meste af Viborg og Ringkøbing amter og indkvarteres vederlagsfrit i seminariets lokaler, hvor de også modtager undervisning i emner, der har deres interesse. Og denne spænder fra folkedans over hornmusik og edb-betjening til psykologi og kristen forkyndelse. Lærere ved disse »seniorstævner« er lærerstuderende og seminarielærere.

Andre kulturelle aktiviteter

Teaterkredsen:

»Teaterkredsen Limfjorden« har hovedsagelig abonnenter fra Lemvig, Thyborøn-

Harboøre og Struer kommuner. I hver sæson spilles der 8 forskellige forestillinger fordelt på 18-19 aftener. Alle forestillinger afvikles i teatersalen på Nr. Nissum Seminarium. Teaterkredsen tæller ca. 1100 faste abonnenter.

Med hensyn til repertoire er linien den, at der skal være en vis variation og spredning i tilbuddene. Man har således sikret sig, at lystspil veksler med mere seriøs dramatik, og musical-genren bliver heller ikke glemt. 5 af de 8 forestillinger kører 3 aftener i træk, og dem er abonnenterne forpligtet på. De 3 resterende forestillinger opføres kun én gang. Med hensyn til søgningen må man sige, at den er tilfredsstillende, idet der er et gennemsnit på ca. 450 mennesker til forestillingerne.

Der er rent publikumsmæssigt sket den interessante udvikling, at klientellet i de senere år i større og større omfang udgøres af de yngre aldersgrupper. Dette skyldes utvivlsomt det opsøgende teaters store indsats i folkeskolen.

Endelig bør det fremhæves, at festsalen i Nr. Nissum er fremragende velegnet som teatersal – både lydæssigt og med hensyn til scenisk apparatur. Det hævdes da også fra kompetent side, at teatersalen, som rummer ca. 600 pladser, er den bedste provinsscene uden for storbyerne.

Nr. Nissum Filmklub:

Nr. Nissum Filmklub er med i Sammen slutningen af Danske Filmklubber. Den nærmeste nabo fra denne forening er Sæhrimmer Filmklub i Holstebro.

Filmklubbens formål er at fremme forståelsen for filmmediets kulturelle og kunstneriske værdi. Dette søges indfriet ved at vise kunstnerisk værdifulde film fra

forskellige genrer, perioder og nationer. – Et kig på en opgørelse over filmklubbens repertoarer gennem årene, sammenlignet med udlejningsselskabernes tilbud af film, ville kunne give et billede af, hvordan det er blevet tilstræbt, at formålet opfyldes. Endvidere er hensigten at drive oplysende virksomhed omkring filmene, hvilket i indværende sæson gøres ved på forevisningsaftenerne at fremlægge ekstra materiale til belysning af filmene. Desuden distribueres og sælges programhæfter hver sæson.

I sæsonen 1981-82 fra efterår til sommer var der 15 abonnenter og 215 alm. medlemmer. Antal tilskuere til 21 filmsforevisninger: 600. 4 børnefilmklubsmedlemmer, 30 spec. C-folk, 10 sprogliniefolk, kursister og elever på pensionisthøjskolen og efterskolen og 20 dansk FSA-kursister fra Lemvig-Struer VUC benyttede sig af særordninger.

Endvidere bør det påpeges, at der til enhver tid ligger en oplagt mulighed i at inddrage filmmediet i en fag- eller interessegruppes arbejde. Således skulle så at sige alle fag på seminariet og HF kunne hente inspiration i oplevelsen/analysen af en eller flere film i løbet af sæsonen. – At filmklubben henvender sig langt ud over seminariet kan læses af de seneste års medlemslister, der noterer adresser i Thyborøn, Harboøre, Lemvig, Struer, Sydthy, Vinderup og sågar Holstebro, der ellers er stedet for den nærmeste filmklubnabo.

Tilbud om musik:

Foruden tilbud om arrangementer med stedets studerende og lærere gives der fornemme tilbud fra »Musik og Ungdom« og »Musikforeningen for Lemvig og omegn«. De to foreninger har gennem årene udvik-

Engang Nr. Nisum højskole – nu Lerervej

Idrætsbygningerne i efterårsol

let et tættere og tættere samarbejde. De planlægger i fællesskab og tilbyder koncerter i fællesskab, så medlemsskab i den ene forening giver gratis adgang til den andens arrangementer.

I sæson 82/83 tilbydes 12 koncerter med danske og udenlandske grupper. Der bydes bl.a. på barokkoncerter, sonateaftener, kirkekoncert, folkemusik, rock og jazz.

»Musik og Ungdom« kan oprette lokalafdeling, når der lokalt tages initiativ dertil. Dette blev gjort i 1971 i Nr. Nissum, og siden har organisationen budt stedets studerende på særdeles fornemme koncertarrangementer.

Kor- og orkesterstævne:

Siden 1977 har der den 5. week-end i det nye år været afholdt et stort kor- og orkesterstævne i Nr. Nissum. Ca. 300 musikglade mennesker fra hele landet mødes da for at blive beriget og berige andre med sang og musik.

Det har været en fast tradition, at Alf Sjøen, Aalborg, har dirigeret det 90 mand store symfoniorkester, Tage Ringgaard, Nr. Nissum, leder de knap 200 korsangere, mens musikskolelederne i Struer og Lemvig, Kurt Erland og Poul Erik Henriksen står for »Junior-Ensemblet«.

Fra første færd stod det klart, at der måtte være en særlig pædagogisk opgave i at hjælpe mindre erfarne musikudøvere til at opleve glæden ved sammenspil, og i årenes løb har adskillige taget springet over til det store symfoniorkester.

Mange af musikens mesterværker har været på programmet. I flæng kan nævnes komponistnavne som Carl Nielsen, Niels W. Gade, P. E. Lange-Müller, Stenhammer, Grieg, Sibelius, Brahms, Schubert,

Dvorak, Buxtehude, Händel o.m.fl. – Stævnet er bl.a. muliggjort ved, at »Den jyske Pensionisthøjskole« denne week-end har åbnet sine døre for overnatning af kursisterne, ligesom seminariet og øvelsskolen tilbyder gratis overnatning i forskellige lokaler.

Mellem-stævne koret:

»Mellem-stævne koret« er et ægte barn af ovennævnte årlige stævne. En meget væsentlig del af korsangerne fra Ringkøbing og Viborg amter samles en fast lørdag i hver måned for at indstudere et stort værk. Under Tage Ringgaards ledelse arbejdes der f.eks. med Haydns »Skabelsen«, og tidligere har man indstuderet Händels »Messias« og Bachs »Juleoratorium«. Værkerne opføres op til jul i de omliggende byer som den årlige julekoncert.

Når dygtige amatører og professionelle sangere og musikere mødes, kan der opnås resultater, som tidligere blev anset for utopiske i Vestjylland. – Et udækket behov for at deltage og lytte til musik i stort format er blevet tilgodeset, og mange nye musikvenner vil komme til.

Nissummødet:

»Nissummødet« er et arrangement, som finder sted hvert år på Nr. Nissum Seminarium i februar måned. Det arrangeres af »Kirketjenesten i Danmark« i samarbejde med seminariets KFUM og K. Hvert stævne har et overordnet tema. – I 1982 var temaet »I begyndelsen var ordet«, hvor kommunikationskløften i et pluralistisk samfund blev belyst via flg. områder: Ydre Mission, Radio/TV, Skolen, Menigheden, Politik og socialt arbejde, – for at give et indtryk af stævnets alsidige program.

Deltagerne kommer fra hele Jyllands-området. Det drejer sig om universitetsstuderende, sygeplejersker, lærere såvel fra folkeskolen som fra ungdomsskolen, seminarielærere, seminariestuderende, og også den lokale befolkning deltager, – nogle i hele stævnet, andre i enkelte foredrag.

Foruden voksenprogrammet tilrettelæg-

ges der et børneprogram, som seminariets studerende står for. I 1983, hvor temaet handler om Grundtvig, vil der tillige blive tale om et særligt ungdomsprogram. Stævnet er altså åbent for familier med både større og mindre børn, og det opleves hvert år som et både festligt og indholdsrigt indslag midt i den mørke vintertid.

Nyt svømmeanlæg – foran gamle bygninger fra 1892

Borgen – et af seminariets samlingssteder

En karakteristisk profil – en teatersal der er anderledes

Sol og skygge – gammelt og nyt

Andante grazioso

8va

Og det blev Vår i den grim-me
1000
1000

ga- de, og so-len rør-te de bæ-re træer. Af st-te

krøb- per krøb spæ-de bæ-de, som lær-te ga-den et lyst, ungt

Efter stroferne 1-4 *Sidste st.*

SKAR. 8va

og du og Vår? 8va

Og det blev vår –

Og det blev vår i den grimme gade,
og solen rørte de bare træer.
Af alle knopper krøb spæde blade,
som lånte gaden et lyst, ungt skær.

Og du og jeg gik igennem parken
og fandt en følfod med solskinshud.
Men mulden mumled så mildt om marken,
at, kære, vi måtte straks derud.

Og bønder gik bag de tunge plove,
og vellugt opsteg fra jordens hud.
Og du og jeg gik igennem skove,
hvor anemonerne just sprang ud.

Og mellem engenes lune diger,
blandt runde reder og blanke strå
stod op i himlen de solskinsstiger,
som lærketrillerne danser på.

Og der, veninde, går du og jeg nu
som udi paradys' blomstergård.
Og sidste vår gik vi samme vej, du –
skal vi få lov til det næste vår?

(Ludvig Holstein)

»Og det blev vår i den grimme gade« er den første af Jørgen Sørensens »Seks Holstein-sange«, som blev uropført i Danmarks Radio søndag den 24. oktober 1982.

Seminariets kunstværker - et udvalg

På de følgende sider lader vi et lille antal farvefotos repræsentere seminariets righoldige samling af billedkunst. Georg Nielsen præsenterer i sin artikel *Seminariet og Billedkunsten* samlingen og giver i et kort rids en karakteristik af den.

Kunstværkerne er udvalgt i samråd med Poul Skovbakke og fotografert af Kaj Kingo Sørensen. Farvebillederne i årbogen er elevforeningens jubilæumsgave til seminariet.

Kaj K. Nørkjær: Komposition

*Sigurd Swane:
Høstlandskab*

*Poul Steffensen:
Stedeforspand på heden*

Seminariet og billedkunsten

Af lektor Georg Nielsen

Vi lever i en billedtid. Overalt, hvor vi vender blikket hen – fra avisens reklamer over tegneseriehæfterne til fjernsynet – springer billederne os i møde. Og det i en form og i et omfang, som vi aldrig tidligere har oplevet.

Der er flere fællestræk ved den form for billeder, lad os nøjes med ét: Der er stort set tale om massekommunikerede billeder med underholdningsværdi. Anderledes stiller det sig med de kunstværker, som denne bog bringer farvegengivelser af, og som gerne skulle løfte jubilæumsårbogen op over de »almindelige«.

På siderne 40, 41, 44, 45 og 48 er gengivet nogle af de malerier og skulpturer, som er anbragt rundt om på seminariet. Størstedelen af vore malerier er skænket af nu afdøde lærer Martin Poulsen Madsen, som for 20 år siden overdrog et halvt hundrede malerier til seminariet. Det var kunst fra egen tid, Martin P. Madsen havde samlet. Det vil sige, at malerierne er fra første halvdel af vort århundrede, der her er repræsenteret ved malere som Poul Steffensen, Axel P. Jensen, Jens Søndergaard, Olaf Rude, Fritz Syberg, Sigurd Swane og Niels Bjerre m.fl. Stort set alle maler de naturalistisk, men afgjort på hver sin måde. De viser en personlig gengivelse af det, de ser

og oplever. De har lagt noget af sig selv i de malerier og har derfor noget at give den beskuer, der ikke blot ser efter underholdningsværdi, men prøver at trænge dybere ind i billedet for at få en oplevelse. At læsere af årbogen så også vil kunne opleve genkendelsens glæde ved at se dem her, betyder forhåbentlig kun, at man vil se ekstra godt på dem!

Malerierne hænger ikke på den plads, man forventer. De er i årenes løb flyttet rundt adskillige gange i takt med seminariets byggeri og ud fra en betragtning om, at hænger et billede for længe på en bestemt plads, så mister det lidt af sin værdi; det kan ende med at blive betragtet som et stykke inventar, der ikke længere påkalder sig opmærksomhed, kun er dekoration.

Men de store malerier af M. Neiiendam hænger stadig i Lovsangssalen. De er skabt til rummet og vil næppe kunne gøre sig så godt noget andet sted.

Den nyeste kunst er noget sparsomt repræsenteret hos os. (Måtte der en dag fremstå en ny Martin P. Madsen!). Men rundt om hænger og står flere stykker kunsthåndværk, som seminariet for nogle år siden fik udstationeret af Statens Kunstfonds indkøb. Det er blandt andet vældige vævede tæpper af tildels utraditionelle materialer, men det er også andet kunsthåndværk, f.eks. mange keramiske arbejder. Om alle kunstværkerne kan man sige, at de er af imponerende håndværksmæssig kvalitet og meget, meget smukke. Det er blot lidt vanskeligt at få mange af disse »perler« til helt at virke efter hensigten. Vi må jo passe på dem, de kan gå i stykker, så de må gemmes lidt til side i fjernere beliggende lokaler eller sættes i aflåst skab. Det gælder også de smykker, vi fik ved samme lejlighed.

Værkerne fra Kunstfonden er vi meget glade for, men vi havde meget gerne taget imod noget andet også. En del af det bliver nemt til nips, ikke robust nok til en institution, hvor flere hundrede mennesker har deres arbejdsplads.

Robust er til gengæld den dejlige skulptur »Bonden fra Vejrum«. Det er ham, der sidder i stueetagen i Studiegården. Han er udført af Eigil Westergaard i Lemvig, som et par gange har »lånt« ham, for at også andre kan få glæde af denne fortættede gengivelse af vestjysk soliditet. Jeg skal gerne røbe, at denne skulptur får mig til at tænke på Holger Danske under Kronborg Slot. Det står enhver frit for at fortsætte mine tankebaner!

Adam Fischer har til seminariet udført det store keramiske relief »Adam navngiver dyrene«, der pryder indgangen til »Borgen«. Også her er der tale om et kunstværk, der hører med til, er en del af institutionen, bygget ind i komplekset som det er, så det får det smukke ovenlys, der fremhæver former og farver.

Der har ikke været mange midler at købe kunst for i de forløbne år. Lidt er det dog blevet til. For få år siden købte seminariet et relief af Niels Helledie, »Den korsfæstede« – en på en gang rå og forfinet version af et af kunstens hyppigst anvendte motiver.

Naturligvis er der i denne lille omtale ikke på nogen måde ydet retfærdighed over for seminariets kunstværker. Mange billeder er uomtalte og kunne med lige så stor ret have været nævnt her.

Fra gammel tid har der i Nissum været tradition for selvhjulpenhed. Kunne man ikke få et eller andet sat i værk ved hjælp af offentlige midler, måtte og ville man selv se at finde en udvej. Og det er ikke det mest uholdbare eller flygtige, man har sat i gang på den måde. Sådan er det også vedrørende billeder og udsmykning. Man er selvhjulpen, og det er nu ikke det ringeste set ud fra et formningslærersynspunkt. Mange lokaler prydes af større eller mindre arbejder, som de unge på stedet har frembragt. Ud fra formelle, æstetiske kriterier kan de vel ikke i almindelighed stå mål med de mere professionelt udførte ting, men til gengæld har de en anden interesse, nemlig derved at det er »os selv«, der har gjort dem. Der hænger både enkeltmandsarbejder og fællesarbejder, og der er en jævn udskiftning i de fleste af dem. De har deres tid og aktualitet og afløses så en skønne dag af noget andet, hvorved man undgår kedsomhed.

Til at holde interessen for det lodige billede vedlige har vi også de skiftende udstillinger bl.a. Seminariernes Vandrestilling, som vises i festsalen.

Emil Krause: Kvindeportret

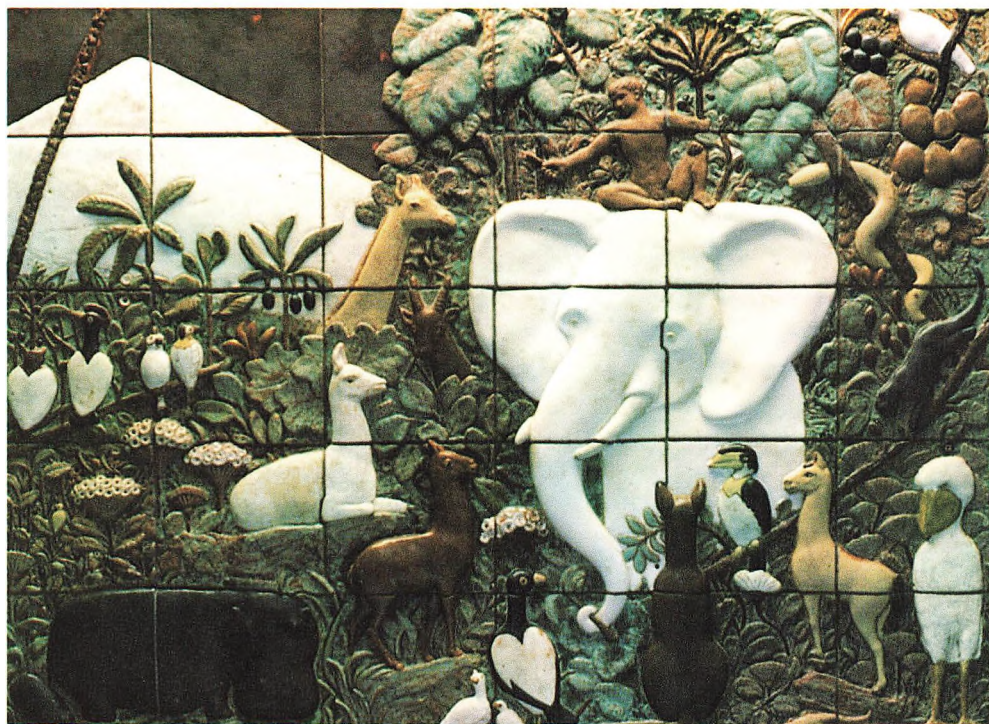
Troels Trier: Landskab

*H. Agersnap:
Vinterskov*

*Adam Fischer:
Adam navngiver
dyrene
(keramisk relief)*

»Leve med kulden«

Digte af Inge Pedersen

Af adjunkt Arne Petersen

Et varmt til lykke til vores kollega Inge Pedersen for hendes debut som lyriker. Inge Pedersen har i mange år været tysklærer her på Nr. Nissum Seminarium, og nok vidste vi, at hun er et begavet, levende og varmt menneske, men at hun også er et udpræget lyrisk talent, det er vist kommet bag på mange af os.

Ikke desto mindre har Inge i mange år puslet med at skrive digte, og i de senere år er det blevet et alvorligt og målbevidst arbejde. Der skal meget mod til at udgive noget så personligt som en digtsamling, men heldigvis fik Inge endelig mod til at udgive ikke mindre end 75 digte i en samling, som hun kalder: »Leve med kulden«.

Den kendte lyriker Knud Sørensen skriver i en stort opsat anmeldelse i Aktuelt fra den 22. sept.: »Sjældent har man oplevet en så gennearbejdet, så sikker og intens samling digte som her. Inge Pedersen skriver koncentreret. Ikke et overflødig ord er der i samlingens 75 digte, ikke et banalt billede, ikke et udsagn, som der ikke er dækning for i den oplevelse, der formidles til læserne. Man skal helt tilbage til Marianne Larsens debut for efterhånden mange år siden for at opleve noget tilsvarende.«

Det må have været en vældig oplevelse og opmuntring for Inge at læse de helt

overvejende positive anmeldelser i en række af landets største blade. Blandt kolleger har vi glædet os meget på Inges vegne og føler, hun har kastet lidt glans over os alle her på stedet.

Selv har jeg arbejdet med digtene sammen med en gruppe HF-ere, som var meget optaget af digtene, og som tydeligvis oplevede, at digtene gav noget fra sig. At arbejdet med digtene ikke bare var et arbejde, men blev til en personlig oplevelse og berigelse. En tilsvarende oplevelse ved jeg, at en række af mine kolleger har haft.

Det er ikke min opgave her at give en nærmere analyse af digtene. Vi vil lade et lille udvalg af dem tale for sig selv.

Men vi er nok en del her på stedet, som vil sikre os nogle eksemplarer af r. udgaven som gaver til vores bedste venner, og den idé vil jeg da gerne give videre.

brænd

så brænd
rose
mod huden
brænd
lad sommeren
flamme

for engang skal jeg
se dig i regnen
se dig kaste
din duft
dine blade
høre dig banke
dit hårde hyben
din kno
mod ruden

og engang skal jeg
lære hvordan
du løfter
din sorte stængel
heroisk
mod himlens hvide
ming-porcelæn

hvordan du lever
med kulden

så brænd
nu

gå langt

gå langt
gå i en stor bue
uden om tavsheden

den busk er farlig

glem
din strudselængsel

igennem mig

en gedeflok risler
over en stenet mark

en dyb glæde flyver igennem mig
dens vinger er
en gammel fortvivlelse

*Ejgil Westergaard:
»Bonden fra Vejrum« (granitskulptur)*

*Niels Helledie:
Den korsfestede (stentøjsrelief)*

kom

kom
når fjorden
fjerner sig langsomt
alting falder
synker dybt i et diset
natskygge-fastland

i aften
er myggenes danseaften

kom
og styrt dig ind i mit lys

modangreb

hør de talende
hør deres belejring

hold fast på deres glatte ord
før de smutter fra dig
slå en klo i deres sætningers
indbyggede kausaliteter
og vend dem i luften

lyt til musikken
i dit hoved
før deres betoningers
sonore klang
overvælder dig

træng så ind i deres tavsheds
spøgelsescentre
spræng dem
med din stemme

det ligner

det ligner
en lykke
der leges
farmorogbørn
i huse for fire

det ser ud som
en søvn
i verden besindighed
snegles bevægelse
eller mangel
på hvirvler

det ser ud som
en sikkerhed
fire slags kager i dåserne
de skyldige i fængsel
uniformer skiftes
til tider
og i tide
og stjernerne
sidder fast på himlen

det ligner
et liv

og føles som
et forræderi

*Inge Pedersen: »Leve med kulden«.
123 sider, kr. 98,00, Borgen.*

Illustrationer og tal om Nr. Nissum Seminarium

Af lektor Mogens Walther

De følgende sider belyser seminariets udvikling og fysiske miljø samt forhold til den øvrige seminarieverden. Den ledsagende tekst er indskrænket til kun at uddybe materialet, hvorimod det overdrages læserne at analysere dette og selv at uddrage konklusionerne.

NR. NISSUM SEMINARIEBY

– arealanvendelse 1982

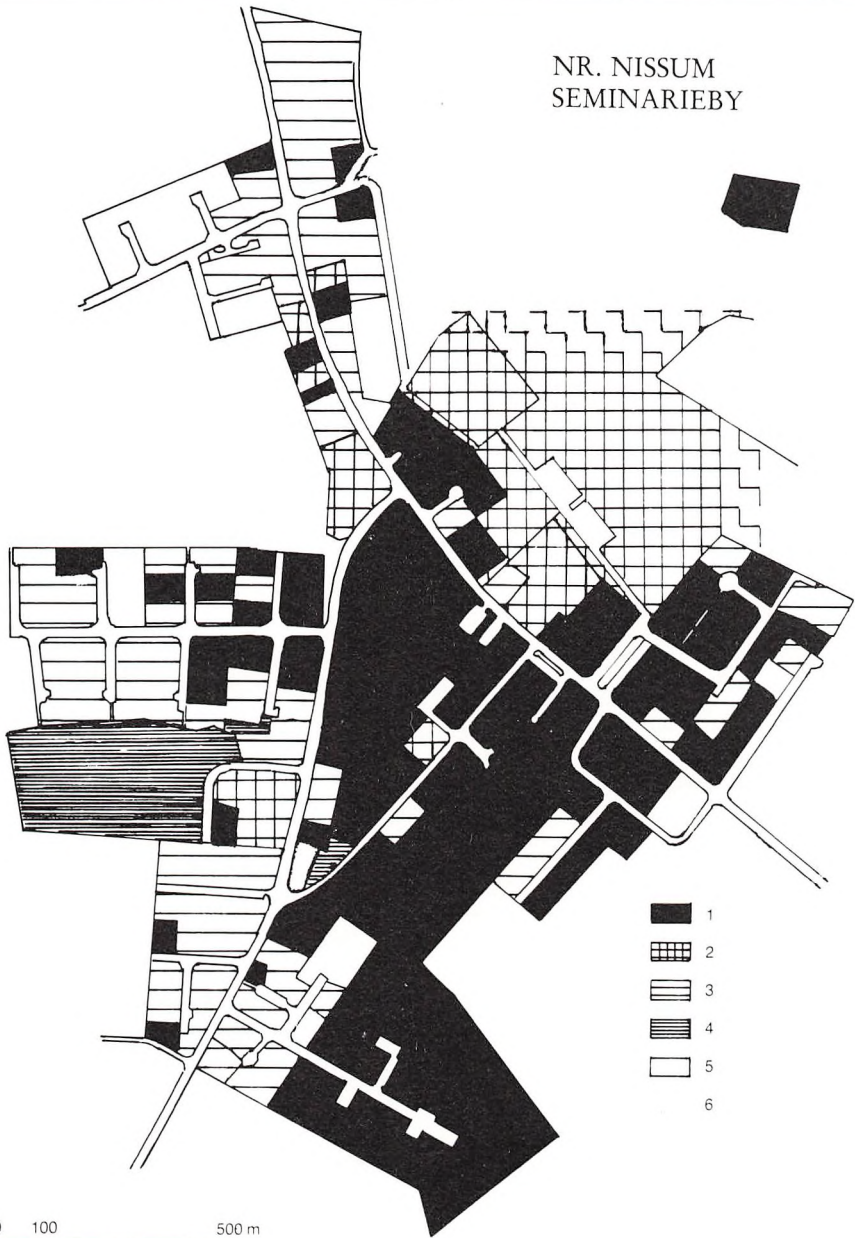
1. *Direkte tilknytning til seminariet:*
Arealanvendelse der udelukkende skyldes seminariets eksistens: seminariets bygninger og grønne områder, selvejende institutioner der udlejer undervisningslokaler til seminariet og boliger til de studerende (Rhodos, Ad. L. Hansen kollegiet, Stalden), private huse og haver tilhørende nuværende og pensioneret personale (lærere, administrations- og rengøringspersonale, pedeller).
2. *Indirekte tilknytning til seminariet:*
Offentlig og privat service der til en vis grad er afhængig af seminariet: vuggestue, børnehave, skole, østhallen, cafeteria, købmand, slagter, damefrisør, køreskole, biludlejning, bank og spare-

kasse, samt postkontor. Den kommunale jord ved øvelsesskolen er endnu ikke tilstrækkeligt udbygget med idrætsanlæg.

3. *Privat byggeri, uafhængigt af seminariet:*
Huse med haver tilhørende private der er uafhængige af seminariet.
4. *Andre institutioner m.v.:*
Institutioner m.v. der er uafhængige af seminariet: pensionisthøjskole, frugt-grosserer, transformator.
5. *Ubebyggede byggegrunde*
6. *Gårde og marker.*

Ifølge den 17. alm. vurdering i 1981 er de sorte arealer vurderet til 78 mio. kr. Privates huse med haver er sat til 29 mio. kr., seminariets bygninger og grønne områder er sat til 26 mio. kr. og de tilknyttede institutioner og kollegier til 23 mio. kr.

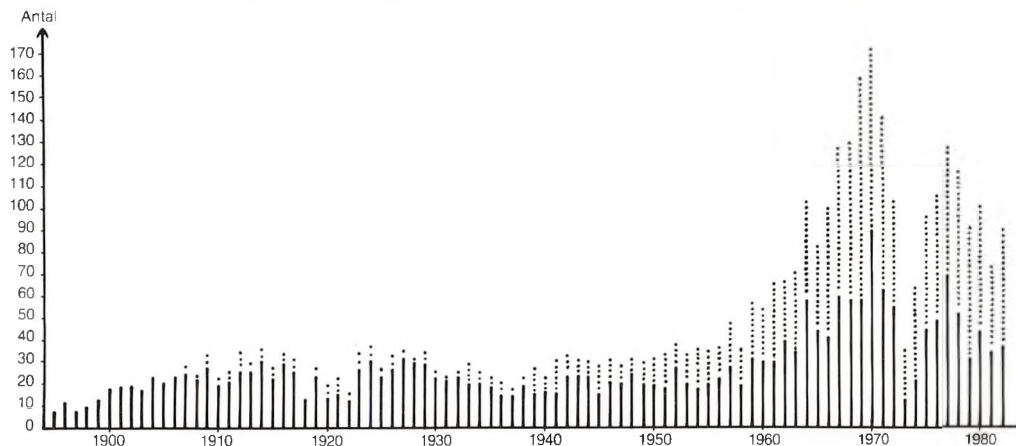
NR. NISSUM
SEMINARIEBY

DIMITTENDER fra Nr. Nissum Seminarium 1895-1982.

Sort streg: antal mandlige, prikket streg: antal kvindelige.

Ialt er dimitteret 4.045 lærere. Halvdelen af dem er dimitteret i perioden 1964-1982, dvs. de udgør kun de sidste 19 årgange (2.012 dimittender), mens de 2.033 øvrige udgør de 69 første årgange fra 1895-1963.

SEMINARIERNES DIMITTENDTAL 1951, 1961, 1971 og 1981.

I 1951 dimitteredes 868 lærere fra 19 seminarier. Flest fra Blågård med 100 og færrest fra Jonstrup med 25. Nr. Nissum lå på en 8. plads med 34. De 5 københavnske dimitterede 331 lærere.

I 1961 dimitteredes 1.753 lærere fra 26 seminarier. Flest fra Blågård med 105 og færrest fra Jelling med 28. Nr. Nissum lå på en 12. plads med 65. De 7 københavnske dimitterede 543 lærere. Nytilkomne seminarier er Københavns Dag- og Aftenseminarium og ved deling af KFUMs sem. opstod Hellerup og Frederiksberg. Endvide-

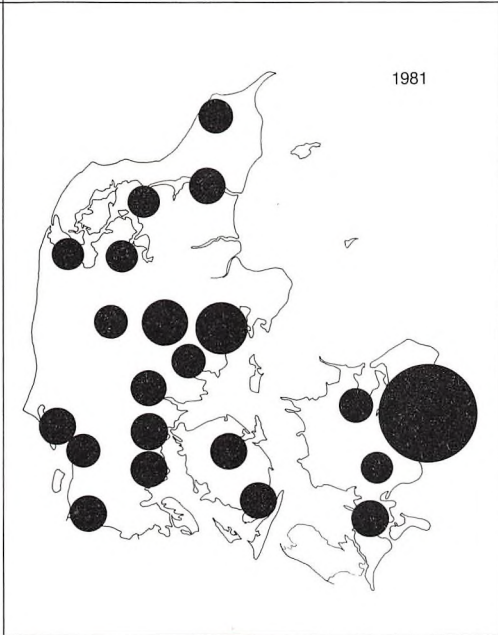
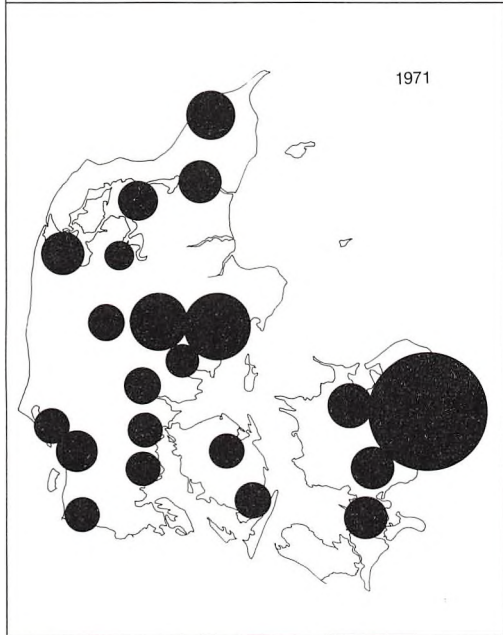
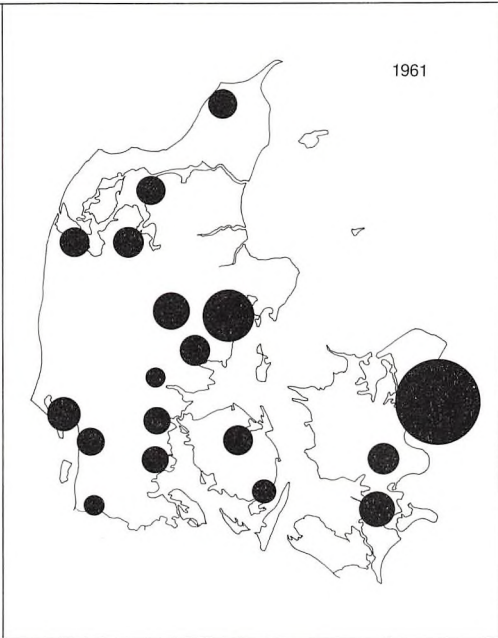
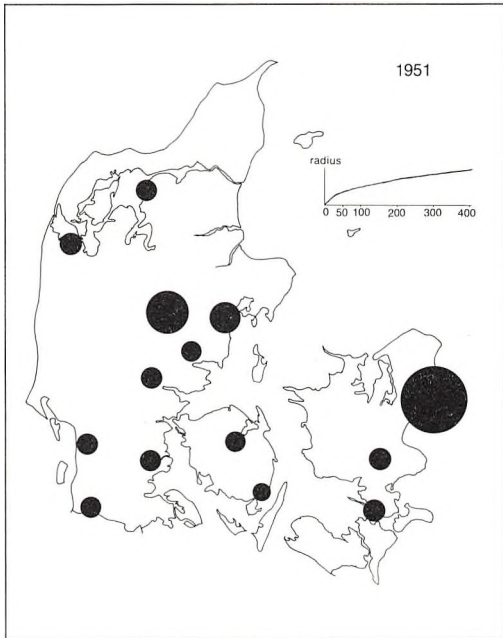
Fra en beskedne start i 1895 med 8 mandlige dimittender og en lang stationær periode, der i 1960'erne afløstes af en voldsom vækst, nåedes maximum i 1970 med 172 dimittender (90 mandlige og 82 kvindelige). Det beskedne antal på 35 i 1973 (13 mandlige og 22 kvindelige) skyldtes ændringen i rekrutteringen med præp.'s bortfald. I 1982 dimitteredes 89 lærere, hvoraf 36 er mandlige og 53 kvindelige.

re Kolding, Esbjerg, Marselisborg, Skive og Hjørring.

I 1971 dimitteredes 3.723 lærere fra 29 seminarier. Flest fra Københavns Dag- og Aftenseminarium med 215 og færrest fra Skive med 64. Nr. Nissum lå på en 8. plads med 140. De 7 københavnske dimitterede 1.072. Nytilkomne seminarier er Holbæk, Herning og Ålborg.

I 1981 dimitteredes 2.746 lærere fra 29 seminarier. Flest fra KDAS med 222 og færrest fra Th. Lang med 65. Nr. Nissum lå på en 26. plads med 79. De 7 københavnske dimitterede 736 lærere.

Tvind seminarium er ikke medtaget i denne oversigt.

Kursændringer i folkeskolen må tage deres begyndelse i læreruddannelsen

Af lektor Jan Michel

... Fornyset overvejelse over forholdet mellem det individuelle og det fælles, det specielle og det generelle, så læreruddannelsen, samtidig med at den sikrer faglig fordybelse og tilegnelse af specifik viden, giver mulighed for refleksion over værdigrundlag, tilværelsestyding og spørgsmål af etisk karakter...

Det har været et af udgangspunkterne for det pædagogiske udviklingsarbejde, der har været igang nogle år på Nr. Nisum Seminarium, og som har involveret både tidligere og nuværende studerende og lærere i udarbejdelsen af forslag til en ny læreruddannelse.

Den aktuelle situation udfordrer til en nyvurdering af læreruddannelsen som helhed ud fra væsentlighedskriterier og sammenhængsforståelse.

Det er således væsentligt at erkende, at samfundet allerede er midt i en dybtgående omstillingsproces, som indebærer hastige kvalitative ændringer i fundamentale livsvilkår, og som afspejler sig i vor usikre opfattelse af, hvad – til eksempel – »arbejde« er og burde være.

Der er logik i at hævde, at mere dybt-

gående kursændringer i folkeskolen må tage deres begyndelse i læreruddannelsen, og at vore vurderinger af, hvilke ændringer der bør finde sted, er snævert forbundne med mere eller mindre klargjorte opfattelser af »historien«: vore forestillinger om det fremtidige liv og om fortidens betydning for nutid og fremtid.

Den svigtende orienteringsevne, som tydeligt træder frem i disse år, må i nogen udstrækning forstås i sammenhæng med, at åndsfrihedsbegrebet synes at blive realiseret i form af (politisk) pluralisme. Og fra den pluralistiske holdning: at alle meninger er ligegyldige, er der ikke langt til et skred i retning af, at alt bliver ligegyldigt og tilværelsen derfor meningsløs, og konsekvensen for børn og unge – og på længere sigt de fleste – kan meget let blive, at valg af værdigrundlag bliver overfladisk og tilfældigt, styret af hvad den aktuelle situation/stemning dikterer.

I takt med den teknisk/materielle tilværelsesforståelse er der således sket en nedprioritering og forfladigelse af oplevelsesdimensioner, herunder den religiøse, og der kan fra andre indfaldsvinkler være grund til at pointere, at tilværelsen rummer andre dimensioner end de samfundsmæssige og videnskabsorienterede.

Sådanne forhold fordrer fornyet overvejelse over forholdet mellem det individuelle og det fælles, det specielle og det generelle, så det tilstræbes, at læreruddannelsen på en og samme tid sikrer faglig fordybelse og tilegnelse af specifik viden, men også betoner det almene og det fælles, så der gives mulighed for refleksion over værdigrundlag, tilværelsestyding og spørgsmål af etisk karakter.

Sådanne overvejelser lå til grund for, at

det på et lærermøde i efteråret 1980 besluttedes at igangsætte et pædagogisk udviklingsarbejde, og til at strukturere og organisere dette udpegedes et »praktisk/pædagogisk udvalg«, der i de forløbne to år dels har taget initiativ til aktuelle forbedringer af studiemiljøet, bl.a. den fælles mandagskaffe på Borgen, »kanal-udsendelserne« den første torsdag i hver måned, dels har forestået den spørgeskemaundersøgelse blandt tidligere studerende, som er gennemført i samarbejde med Elevforeningen, en »motivundersøgelse« blandt nuværende studerende for at få klarlagt grunde til netop at søge Nr. Nissum Seminarium, og en række »faghøringer«, hvori har deltaget lærere og lærerstuderende fra alle fag og alle årgange på studiet, med henblik på at tilvejebringe et udredningsmateriale som udgangspunkt for forslag til en ændret læreruddannelse.

De væsentligste krav til en bedre læreruddannelse, hvorom der kunne konstateres bred tilslutning, kan opsummeres således:

1. Den faglige fordybelse må bevares, samtidig med at den må bidrage til sammenhængstænkning og helhedsforståelse.
2. De studerende må gives bedre mulighed for at udvikle selvstændighed og fordybelse.
3. Eksamensformer må tilpasses folkeskolens krav.
4. Stopp prøveåret må udskiftes med noget mere hensigtsmæssigt.
5. Danskfaget må styrkes, herunder klasselærersfunktionen.
6. Tanker om »en orienteringslærer« må konkretiseres.

7. De pædagogiske fag må opprioriteres fra starten af studiet.
8. De pædagogiske fag må levendegøres i forbindelse med de øvrige fag, således at deres betydning fremstår klart i sammenhæng med folkeskolearbejdet.
9. Seminarielæreren må gives mulighed for direkte kontakt med folkeskolens hverdag.
10. Praktikken må udformes, så den bliver »virkelighedsnær«.

Det har således været en samlet erkendelse, at læreruddannelsen bør imødekomme det faktiske krav til folkeskolelæreren om udvidet samarbejde, både fagligt og i forhold til det omgivende samfund. Det må også ses i denne sammenhæng, når drøftelserne af selve »fagbegrebet« kom til at stå centralt i de gennemførte faghøringer: mange fag har således mere eller mindre klare diskussioner mellem tilhængere af »det gamle fag« og tilhængere af »et udvidet fag«. Typisk er dette problem først blevet aktuelt i faget dansk, som iblandt fagfolk synes at være strandet i konflikt omkring det udvidede tekstbegreb, og hvor det pointeres, at væsentlige værdier ville gå tabt, hvis dansk gøres til et »udflydende« fag, der breder sig over mange andre fagområder. Dette gav anledning til overvejelser over, om det ville være rigtigst at placere faget dansk stærkt gennem hele uddannelsen ud fra den opfattelse, at faget er *det* for folkeskolen, som for livet, kultur bærende fag.

Modsat dansk viser andre fag tydelige tendenser til at ville brede sig. Således opererer idræt med et udvidet begreb og er tilbøjelig til at ønske sig en lignende stærk placering som dansk; men det gælder også

orienteringsfagene i bred forstand, at de har vanskeligere ved at afgrænse sig i forhold til hinanden end tidligere. Det kan til eksempel være krampagtigt i længere tid at undersøge forurenede vandhuller uden at beskæftige sig med historisk betingede forhold og holdninger samt med aktuel politisk beslutningstagen. Af faghøringerne fremgik det, at der er tilløb til og risiko for holdningsmæssige forhåndsblokeringer, fordi diskussionerne om snævre og udvidede fagbegreber »politiseres«: tilhængere af snævre faggrænser beskyldes for at være reaktionære af nogle, der vil betegne sig som progressive i deres bestræbelser på at nedbryde grænser, i det omfang grænserne er hindrende for (en bestemt) helhedsforståelse. Derfor har det været væsentligt for praktisk/pædagogisk udvalg at udvikle en model, der bevarer fagene, og som samtidig åbner for praktiske muligheder for, evt. formaliserer et samarbejde mellem fagene.

Ud fra den betragtning, at opgaven er at uddanne pædagoger, må de pædagogiske fag opprioriteres fra første dag i uddannelsen, så den motivation, de studerende møder med, fastholdes. Samtidig må det pædagogiske fagområde samarbejdes med de øvrige fag, så de studerende oplever fagernes betydning konkret. Også at relationen til folkeskolen må styrkes, samtidig med at det kan være på sin plads at understrege den fare, der også har været udtrykt i forbindel-

se med de øvrige fag: at kravet om tæthed på folkeskolen kan udarte til overfladisk prakticisme. Derfor må det tilstræbes at kombinere teoretisk fordybelse med iøjnefaldende praktisk værdi og betydning.

Ud over at gennemtænke fagbegrebet og det pædagogiske fagområde har faghøringerne især omhandlet praktikken, hvis betydning ønskes styrket ved, at timerne i praktisk skolegerning i højere grad, end det nu er tilfældet, gøres til genstand for en fagdidaktisk for- og efterbehandling. Ligeledes ønskes praktikken gennemført i mere sammenhængende forløb: eksempelvis tænkes en uges praktik placeret i begyndelsen af lærerstudiet, således at de studerende følger en bestemt lærers ugeskema og i løbet af 1. semester følges derefter en bestemt klasses skema.

Udredningsarbejdet afsluttedes i maj 81, og i september i år har praktisk/pædagogisk udvalg kunnet redegøre for sine overvejelser over en ny læreruddannelse, der sikrer en rimelig bredde, uafhængig af antal hold på hver årgang.

Med baggrund i det pædagogiske udviklingsarbejde behandles nu blandt studerende og lærere et konkret forslag til en reform af læreruddannelsen, men væsentligere er nok den proces, der er sat i gang: at være lærer – både i folkeskolen og på seminarieret – er at være aktiv deltager i en fortsat, fornyende, fælles erkendelsesproces!

Ældrepedagogisk Center i Nr. Nissum

Af lektor H. J. Scheel Andersen

Den 23. september 1982 stiftedes Ældrepedagogisk Center i Nr. Nissum som en selvejende institution.

Bag stiftelsen af dette center ligger naturligvis en forhistorie og nogle fremtidsperspektiver, som jeg i det følgende vil søge at redegøre for.

For snart elleve år siden blev Pensionisthøjskolen i Nr. Nissum en realitet. I de mellemliggende år har denne institution sat sit præg på Nr. Nissum, og samlivet med institutionen har sat mange tanker i gang hos os på seminariet. Den levende vekselvirkning mellem de to undervisningssteder, vi håbede på ved etableringen, er lykkedes.

Men derfor er det ikke egentlig denne sameksistens, der er den direkte årsag til tankerne omkring Ældrepedagogisk Center. Som formand for pensionisthøjskolens bestyrelse blev jeg indvalgt som bestyrelsesmedlem i Omsorgsorganisationernes Samråd. Her blev jeg opmærksom på de forhold, som er den direkte årsag til, at vi har arbejdet på centertanken i det sidste års tid.

De første iagttagelser, som satte tankerne i gang, var, at en del af personalet i omsorgssektoren gang på gang kommer i konflikt med den ældre generation i ganske

dagligdags samarbejdssituationer. Et andet forhold var, at forståelsen af den ældre generation, både hvad angår de yngre generationers opfattelse af aldringen, og den ældre generations forståelse af sig selv ikke altid er ønskværdig, sådan som udviklingen i samfundet har formet sig. Ja, opfattelsen af den ældre generation er ofte direkte i modstrid med, hvad videnskabelige undersøgelser siger om denne situation.

Hvad den første iagttagelse angår, er det helt tydeligt, at det, som er årsagen til konflikterne, er, at medarbejderne ikke altid behersker den pædagogiske situation, som man i virkeligheden befinder sig i, når man skal kontakte et andet menneske, måske endog søge at inspirere en ældre medborger.

Hvis vi, der dagligt arbejder med pædagogiske problemer, ikke skulle interessere os for dette, hvem skulle så? Derfor har en arbejdsgruppe på seminariet samarbejdet med repræsentanter fra de store omsorgsorganisationer med henblik på at formulere et indhold til et pædagogisk grundkursus for medarbejdere inden for ældresektoren. Dette udvalg har færdiggjort sit arbejde, således at der nu foreligger et udkast til det påtænkte kursus samt udkast til et supplerende pædagogisk kursus, der kan tilbydes de lærerstuderende i det sidste år, hvor de går på seminariet. Dette sidste kursus vil også kunne søges af færdiguddannede lærere.

Hermed var rammerne for centret begyndt at tegne sig. Man ville satse såvel på en ældrepedagogisk uddannelse, der skulle klares af den selvejende institution, som på en uddannelse, seminariet skulle tage sig af.

Sideløbende med dette arbejdede andre med formuleringen af to undersøgelser,

som man kunne tænke sig at gennemføre:

1. Ældre billeder i danske børnebilledbøger og højt læsningsbøger.
2. Børn og unges oplevelse af ældre.

Strukturen for disse undersøgelser er fastlagt, og den første af de omtalte undersøgelser er fem dansk kolleger allerede i fuld gang med at gennemføre.

Ideerne om, hvad der kunne gøres, viste sig at blomstre frem. Det vil naturligvis føre for vidt at redegøre for alt her, men man forestiller sig altså et center i Nr. Nissum, hvor man driver ældrepædagogisk aktionsforskning, udvikler undervisningsmateriel, underviser i ældrepædagogik og udvikler nye hensigtsmæssige kursusformer.

Det var ikke vanskeligt at interessere de store omsorgsorganisationer for ideerne. Vi kan derfor glæde os over, at E.G.V., OK-Fonden, Pensionisternes Samvirke og De samvirkende Menighedsplejer er medstifter af institutionen.

Bestyrelsen er derfor sammensat på følgende måde:

Direktør J. Theisler, E. G. V.

Direktør K. Sørensen, OK-Fonden.

Sognepræst P. Dinesen, De samvirkende Menighedsplejer.

Organisatorisk næstformand P. Pedersen, Pensionisternes Samvirke.

Assurandør L. Raakjær, Nr. Nissum Seminarium.

Tømrermester E. Bjerg, Nr. Nissum Seminarium.

Skoleinspektør E. Munksgaard,

Nr. Nissum Seminarium.

Læge R. Schjødt-Pedersen,

Nr. Nissum Seminarium.

Formand for bestyrelsen blev sognepræst Palle Dinesen.

Leder af centret blev studielektor

H. J. Scheel Andersen.

I den kommende tid forestår der et stort arbejde med forhandlinger i undervisningsministeriet og i socialministeriet for at få de nødvendige bevillinger frem. Dette arbejde lettes dog i høj grad af, at man i ældrekommisionens 3. delrapport kommer stærkt ind på, at der er behov for det arbejde, som centret vil koncentrere sig om.

I forvejen har de store omsorgsorganisationer stillet midler til rådighed for etableringen, ligesom der er andre midler, vi håber at kunne øse af, således at der ikke startes på helt bar bund.

Man sigter på at starte centrets arbejde 1/8 1983.

Hermed håber vi naturligvis på realiseringen af centrets formål:

at etablere og gennemføre en uddannelse/videreuddannelse af personer inden for den sociale og undervisningsmæssige sektor med henblik på alment at fremme mulighederne for ældre medborgeres aktive medvirken i samfundslivet og fortsatte personlige udvikling.

Dermed er det heller ingen hemmelighed, at vi samtidig gerne vil skabe endnu mere liv i seminariets bygninger i en tid, hvor læreruddannelsen må køre på lavt blus.

At the Outskirts of nowhere

Af III linie engelsk

I begyndelsen af september 1981 besøgte Alan Robinson Nr. Nissum Seminarium som gæstelærer i faget engelsk. Han kom fra »The New University of Ulster« (N.U.U.), der er karakteriseret ved, at protestanter og katolikker undervises i fællesskab.

Alan Robinson har i flere år været medarbejder på »The Schools Cultural Studies Project«. Projektet går ud på, at man gennem skolefaget »Social Studies« ønsker at fremme forståelsen og tolerancen protestanter og katolikker imellem.

Hans ærinde var at fortælle om problemerne i Nordirland og aflive nogle af de ideer og holdninger, vi som udlændinge har på baggrund af mediernes udlægning af urolighederne i »den britiske koloni«.

Det lykkedes Alan Robinson at gøre de daværende engelsk-studerende på 2. årgang interesserede, og han lovede at være behjælpelig med at arrangere vores studierejse i 3. klasse, hvis den skulle få Nordirland som mål, hvilket han pointerede, at vi absolut ikke burde udelukke. En sådan rejse ville give os et anderledes og sandere billede af forholdene i de 6 nordirske amter.

Vi prøvede at sætte os ind i de faktiske forhold omkring Nordirland gennem tekster, TV-udsendelser og andet historisk

materiale og fik dermed en vis ballast til mødet med virkeligheden derovre.

Øen Irland, der overvejende er katolsk, havde siden 1169 været under indflydelse fra det protestantiske England, og indtil dette århundrede var der gjort adskillige forsøg på, både fra den katolske og fra den protestantiske befolknings side at gøre sig fri af det britiske overherredømme. Det havde efterhånden fået vidtrækkende følger bl.a. i form af hoveri under engelske og skotske herremænd. I 1916 kom »The Easter Rising«, som ikke fik så stort et omfang som først beregnet, og dette oprør blev også nedkæmpet. Folkestemningen vendte sig imidlertid til fordel for de henrettede oprørsledere således, at det allerede stiftede Sinn Fein parti (gælisk = »vi alene«) fik stor tilslutning og vandt valget to år senere. Af dette dannedes den Irske Republikanske Armé (IRA), som foretog hævnaktioner imod englænderne. Sultestrejken blev taget i brug som politisk magtmiddel. Den engelske regering vedtog året efter en hjemmestyre-lov for at få ro omkring sagen, ifølge hvilken øen blev inddelt i Nordirland – »the 6 counties« og Sydirland – »the 26 counties«, hver med sin regering og sit parlament. Da Sydirland ikke var tilfreds, resulterede det i »The Irish Free State« i 1922 – efter 2. verdenskrig kaldet »The Republic of Ireland«. Siden 1968 har man så synligt i Nordirland kunnet se, hvilke problemer katolikkerne har haft med at blive ligestillet med protestanterne, hvad alle menneskerettigheder angår.

Kampen står nu hovedsageligt mellem unionisterne, der vil beholde den nuværende ordning med Nordirland som en del af Storbritannien, på den ene side og republikanerne, der gerne ser alle 32 grev-

skaber forenet i en republik, på den anden side.

Det var den situation, vi ni danskere var forberedt på at møde, og som vi da også fik det først glimt af allerede 200 meter inden for grænsen i form af britiske soldater, der skal holde gemytterne i ro.

Efter flyveturen fra Kastrup til Shannon i Vest-Irland og en køretur derefter på 300-400 km til Coleraine i Nordirland, fik vi en tiltrængt velkomst på det før omtalte N.U.U. Her mødte vi også for første gang levende irere og oplevede dem med sprog, temperament og vaner.

Turen var planlagt således, at vi for en stor del skulle bevæge os inden for så vid en kreds af skoleverdenen som muligt, så derfor startede vi dagen efter med at bese universitetet under vejledning af de studerendes præsident. Ligeledes besøgte vi enkeltvis eller i grupper flere andre læreanstalter, så som Primary og Secondary Schools (både de protestantiske statsskoler og de katolske privatskoler), og vi tog del i et voksenundervisningskursus.

Ind imellem disse lærerige oplevelser var vi alle enkeltvis privat indkvarteret to gange for på den måde at komme mennesker på nært hold og udveksle erfaringer med dem. Hvad angår den politiske situation bemærkede vi, at det var et emne, man meget sjældent berørte i den daglige samtale. Vi måtte derimod selv prøve at få en dialog i gang ved at stille provokerende spørgsmål. Sagen er måske, som en irer sagde: »Der ligger en angst og en bitterhed i os alle over situationen, som vi dækker over med vore mere eller mindre meningsfyldte gøremål.« Alan Robinson bemærkede selv under vores rundtur i L'Derry, hvor alle de udbombede huse lå øde hen, og vi i det hele taget

fik indtryk af en forsømt by, at ingen føler trang til at forbedre noget eller bygge nyt, for hvem ved, om de pågældende mennesker, ting eller arrangementer bliver ofre for nye bombeaktioner?

På nært hold af det politiske liv kom vi ved en sammenkomst med de lokale politikere i byen Limavady. I forvejen havde vi stiftet bekendtskab med begrebet »gerry-mandering«, hvilket betyder en jongleren med valgdistrikter og deres grænser således, at man f.eks. i en by som L'Derry med flest katolske indbyggere alligevel har et byråd, hvor kun omkring 1/6 af medlemmerne er katolske.

At the outskirts of nowhere (= på randen til det bare ingenting) kom vi de sidste tre dage af turen. Udtrykket blev formuleret af en 11-års dreng, hvis skole vi besøgte og fortalte, at vi skulle tilbringe nogle dage i Connemara – af de fleste betegnet som det skønneste stykke natur, Irland kan frembringe. Efter nærmere overvejelse valgte vi at kalde vores indlæg op efter dette udtryk, fordi vi fandt det betegnende for landet rent geografisk og især i vores bevidsthed. Problemerne i Nordirland er noget, vi også i dag hører næsten dagligt om, men sjældent trænger deres alvor ind gennem vor facades skal. – Vi fik lov til at blive konfronteret direkte med mennesker og situationer, så vi fyldte af indtryk, som har præget tankegang og meningsrække, er vendt hjem til Danmark.

Irland er for os blevet mere end et emne på linieholdet i engelsk, mere end en avisartikel, ja, et personligt anliggende for den enkelte af os, fordi problematikken på »den grønne ø« stikker så dybt og rører ved så meget religiøst og socialt, men først og fremmest rent menneskeligt.

Afskedsportrætter

Elisabeth Bundgaard

Lektor Elisabeth Bundgaard blev ansat ved Nr. Nissum Seminarium 1. august 1973. Efter skoleembedseksamen i fransk og latin 1959 fra Københavns Universitet virkede fru Bundgaard fra 1959 til 1973 ved Metropolanskolen, Vesthimmerlands Gymnasium og Mulernes Legatskole i Odense.

I 1973 tog hun bifagseksamen i italiensk ved Odense Universitet, ligesom hun har haft mange forskellige kurser. Det er således kendetegnende for fru Bundgaard, at hun hele tiden har ønsket at videreuddanne sig yderligere. Hun har gjort en meget dygtig indsats i fagene fransk og latin.

Da begge fag forsvandt fra seminariets fagkreds, måtte stillingen desværre nedlægges; men vi håber, at vi i de kommende år får lov til i nogen omfang at gøre brug af fru Bundgaards arbejde på HF-afdelingen.

Leo Fristed

Studielektor, cand. psyk. Leo Fristed kom til Nr. Nissum i 1966 fra en stilling som konsulent for specialundervisningen i Randers amt.

Efter lærereksamen fra Gjedved Seminarium i 1941 havde Fristed videreuddannet

sig ved årskurser i matematik, fysik og psykologi. I 1951 tog han psykologisk-pædagogisk eksamen fra Københavns Universitet.

Med denne store faglige viden og praktiske erfaring, som bl.a. også var udmøntet i diverse lærebøger, var det således en særdeles velkvalificeret medarbejder, som dermed knyttedes til seminariet.

Da seminariets HF-kursus blev oprettet i 1968, var det derfor en naturlig ting, at det blev Fristed, som blev bedt om at være studievejleder og dermed den daglige leder af HF.

Som studievejleder for HF har Leo Fristed ydet en enestående indsats. Det skyldes ikke mindst hans store flid og indsigt, at HF-kurset lige fra starten blev en succes og hurtigt voksede sig stort og blev en værdifuld del af seminariemiljøet.

Det er ikke få studerende, som hos Fristed har søgt råd og vejledning, når personlige problemer tårnede sig op. Han var altid parat til at være de studerendes advokat, når han fandt det rimeligt.

Som kollega har Fristed altid været loyal og respekteret for sine fine menneskelige egenskaber. Det var derfor med beklagelse, kollegerne måtte erfare, at han ønskede at lade sig førtidspensionere pr. 1. august 1982. Heldigvis er det lykkedes at skabe en overgangsordning, således at Fristed foreløbig er knyttet til HF-kurset nogle timer om ugen.

Lis Jensen

Lis Jensen, født Nørskov Lauritsen, tog lærereksamen fra Nr. Nissum Sem. i 1942. Efter i en årrække at have virket i Esbjerg,

Rønshoved, Flensborg og Esbjerg igen, flyttede familien til Nr. Nisum 1963, og Lis blev ansat ved Lemvig skolevæsen.

Gennem de 21 år som lærer havde Lis i særlig grad koncentreret sin interesse omkring håndarbejde. Hun havde efterhånden suppleret sin viden med en række kurser, hvorfor det også var en helt naturlig ting for seminariet at bede hende assistere ved håndarbejdsundervisningen i 1964, da sem. var inde i en stærk vækst. I 1966 blev Lis fast ansat. Takket være hendes åbenhed for nye impulser og hendes dygtighed kom hun til at yde en højt værdsat indsats for faget. Ved hendes afgang skal der da også siges tak, såvel for hendes faglige indsats som for et givende kollegialt samarbejde.

Thyra Pedersen

Thyra Pedersen, som tog sin afsked pr. 1. oktober, havde været knyttet til seminariet siden 1949. Hun har været en usædvanlig dygtig og afholdt medarbejder i de mange år, og som tillidskvinde for sine mange kolleger har hun været en god formidler af samarbejde.

Ved en lille sammenkomst på lærerværelset omkring afskedsdatoen havde rektor og lærerrådsformanden lejlighed til at udtrykke seminariets og lærerkollegiets tak for hendes indsats igennem de 33 år – og ikke mindst for det gnidningsløse samarbejde, som altid var præget af hendes gode humør.

HF-dimission 1982

Af rektor Poul E. Andersen

Kære dimittender

Jeg vil gerne først ønske jer til lykke med jeres eksamen og ønske for jer, at den må være et godt grundlag for den beskæftigelse, som I søger, eller som I går ind til. Jeg vil dernæst gerne sige tak for det samvær og samarbejde, vi har haft med jer i de to år, uddannelsen har stået på. I har været en meget aktiv årgang, som har engageret jer meget stærkt i mange ting, og som har været uimponeret af store opgaver, I har påtaget jer i det fælles samvær her på stedet. I har haft sans for fester, for musik og dramatik, men I har også gjort jer stærkt gældende på det mere seriøse område, på det faglige og i samarbejdsorganer. Historisk er det nok værd at huske, at det var jer, der sammen med 1. HF-erne tog initiativet til at få etableret en HF-elevforening. Den håber vi i de kommende år at få mange medlemmer til og megen glæde af. Det kan blive et meget vigtigt organ til at bevare forbindelsen mellem gamle kammerater og mellem tidligere studerende og HF-kurset.

Mens man er i en uddannelse kan det være svært at betragte den nøgternt, man er alt for meget part i den selv. Når man har lagt den bag sig, kan man måske have nytte af at se et par principielle ting.

Formelt udfolder en HF-uddannelse sig

som alle andre gennem en række regler og bestemmelser, som udgør uddannelsens ramme og gennem et indhold, som lærernes og de studerendes fælles arbejder giver struktur.

Reglerne og bestemmelserne administreres af ledelse og lærere og for nogles vedkommende i samarbejde med repræsentanter for de studerende.

Normalt forholder det sig sådan, at regler og bestemmelser er noget, man henholder sig til, når der er noget, man vil opnå. Hvis de derimod er med til at hindre ens udfoldelse, er man parat til at føre felttog mod dem.

For en administrator er regler og bestemmelser i en uddannelse altid noget meget vigtigt. Ikke – som mange tror – fordi de giver mulighed for en masse papirarbejde, men af to meget væsentlige grunde: De sikrer, at en gennemført uddannelse er noget værd for den, der gennemfører den. Og de sikrer, at den svageste person i et system får de samme rettigheder som den stærkeste. Derfor er regler og bestemmelser ikke fjender, men den nødvendige grovkost, som giver et godt måltid konsistens.

Men når dette er fastslået, så må man være opmærksom på, at det er ligeså vigtigt, at gode regler ikke udvikler sig til tyranner. Med den udvikling, der sker i vort samfund, er det åbenlyst, at bestemmelser, som for få år siden var gode og hensigtsmæssige, bliver forældede. Derfor må man på et uddannelsessted stadig være opmærksom på, hvornår regler hører op med at være til støtte og udvikling og i stedet bliver til lænker, der tynger og holder tilbage, knuger og sætter i stå. Hvor dette er ved at ske, må vi være med til at presse på, argumentere og overbevise, så der kan ske æn-

dringer. Men denne proces bør altid, hvor mange mennesker arbejder sammen, være et resultat af et fælles arbejde med respekt for de synspunkter, som anfægtes.

Men det, som her er sagt om uddannelsens rammer, gælder ligeså meget for dens indhold. Det indhold, som man møder som studerende, er ikke tilfældigt. Det er samlet sammen ud fra fagenes centrale struktur. Den matematik, man lærer, afspejler grundlæggende principper i den matematiske tænkning. Sprogene skulle gerne føre ind i en forståelse af menneskers udtryksmuligheder og kulturelle værdier, og de historiske fag bør lære os, hvordan vi når til indsigt i den kultur, som vore forfædre har overgivet os. Og både lærere og studerende må være lige ansvarlige i dette arbejde, for det angår dem lige afgørende. Det kræver arbejdsindsats, kvalitetsbevidsthed og niveausans.

Men ligesom rammer og regler bliver forældede, hvis de fra at være støtter bliver til lænker, sådan kan indholdet blive forkert, ja næsten negativt, hvis det ikke hele tiden prøves på det samfund, vi lever i. Når man alle steder i samfundet i dag bruger regnemaskiner, så er det indlysende, at undervisningen må tage højde herfor, så opgaver og færdigheder afstemmes herefter. Når biologerne i dag har deres hovedopgave i udforskningen af de kemiske stoffers nedbrydning af de levende organismer i naturen, så må undervisningen uden betænkning gå ind i denne problemstilling. Og når krig og fred, retfærdighed og uretfærdighed og menneskers svigten hinanden er uomgængelige etiske problemer i nutidens verden, ja så må religionsundervisningen stadig spørge, hvad det kristne kærlighedsbud har at sige i denne sammenhæng,

også selvom der er skriftsteder, som aldrig bliver lært, og salmer, som aldrig bliver sunget. En undervisning, som er sund, må altid være på vej, og lærere og elever må støtte hinanden i udviklingen af den bedste undervisning.

Jeg håber, at I i jeres studietid i Nr. Nisum har oplevet begge sider af ramme og indhold. Skulle det ske, at I har mødt lærere, som har været til det yderste irriterende, så kan vi kun beklage det, fra lærerside vil det så nok blive besvaret med, at studerende, der virker på samme måde, har vi også mødt, men det forhindrer ikke, at vi har oplevet samværet med jer som godt og inspirerende.

Et arbejde med en uddannelse er derfor noget fornuftigt, noget levende, som er med til at bestemme den retning ens liv skal tage. Men vigtigere end dette er, hvad man lærer om mennesker og sig selv. Og hermed forstår jeg ikke alle banaliteterne om at komme hinanden ved. Jeg giver heller ikke ret meget for den sjælelige omklamring af hinanden, der opstår, når man dyrker den gensidige udlevering af hinandens følelser og stemninger. Der er megen forlørenhed og nyfikenhed i dette. Jeg forstår det ganske selvfølgelig, at vi i vort samvær med hinanden bestemmer over hinanden i ord og handlinger og derfor må være ansvarlige for, hvad vi gør, om det så drejer sig om en forsigtig opmuntring eller et utålmodigt og overflødigt skub i ryggen på en kammerat.

En af de fortællinger, som engang har fortalt mig stærkt om dette, læste jeg for mange år siden. Jeg har ikke mødt den igen, og jeg kan ikke sted- og navnefæste den. I min erindring har den fået følgende udformning:

En lille hyggelig stue er rammen om-

kring et stilfærdigt men alvorligt indre drama mellem en dreng og hans far. Det er en stue med et spartansk møblement, solide og almindelige møbler er anbragt der uden prunk og staffage, og man færdedes hjemmevant mellem det alt sammen. Kun en ting krævede særlig opmærksomhed. Det var uret. Det skulle omgås med særlig varsomhed. Man kunne glæde sig over det, lytte til dets minutlyde og timeslag, men kun faderen turde røre det, og der var næsten højtid, når han steg op på bænken for at trække det. I denne stue færdedes drengen og hans far, som to mennesker, der holder af hinanden. Men en ting var forkert. En forseelse fra drengens side havde indbragt ham faderens irettesættelse. Og drengen kunne ikke glemme det, det tyngede ham ned, han oplevede sig selv som en, der var blevet alene i verden. Han færdedes i sin stue som sædvanligt, men faderens vrede havde gjort hans verden helt anderledes. I flere dage levede han sådan, og han knugedes mere og mere. Og faderen så ham, men han havde ikke de ord, som skulle gøre alt godt igen.

Så en aften kom faderen ind i stuen. Han gik hen til drengen, gav ham nøglen til uret og sagde med sin hverdagsstemme: »Kan du trække klokken, dreng!« Men ordene betød noget helt andet. Med dem i øret kravlede drengen op på bænken og uendelig forsigtigt trak han uret op, kravlede ned igen og gav faderen nøglen tilbage. Og ver-

den var blevet ganske ny igen. For to mennesker blev det godt igen. Men ingen uden de selv vidste det, og de sagde det ikke.

Historien fortæller, hvor tæt mennesker er på hinanden, og hvor vigtigt det er, det, som vi gør med vore medmennesker. Den fortæller, hvor let forhold mellem mennesker går i stykker, og hvor nænsomt det kan heles. Jeg tror, at noget meget vigtigt i vort menneskeliv er, at vi lærer at forstå ad disse retningslinier, at vi opbygger den varme, og det klarsyn overfor hinanden der gør verden god igen.

Men måske går historien endog et stykke videre. Måske handler den, når det kommer til stykket om alle os mennesker, hvis liv står i fare for at blive fremmed og udbrændt, fordi vi har mistet det barneforhold, som giver det fylde. Hvis historien skal forstås sådan, handler den om Guds tilgivelse og oprejsning af os mennesker, som ville os selv, men som kun gjorde vort liv til nøgenhed og kulde. Og den fortæller om den tilgivelse, som trods alt i ordets pant skænkes til ny glæde og tillid.

Jeg vil håbe for jer, at I midt i jeres studier, midt i alt det, som skulle læres, gjorde den erfaring, at menneskelivet er større, vigtigere og rigere end det meste af det, som står i bøgerne.

Med disse ord vil jeg gerne ønske jer til lykke, sige tak for godt samvær med jer. Lykke til på det nye trappetrin, som I nu træder op på.

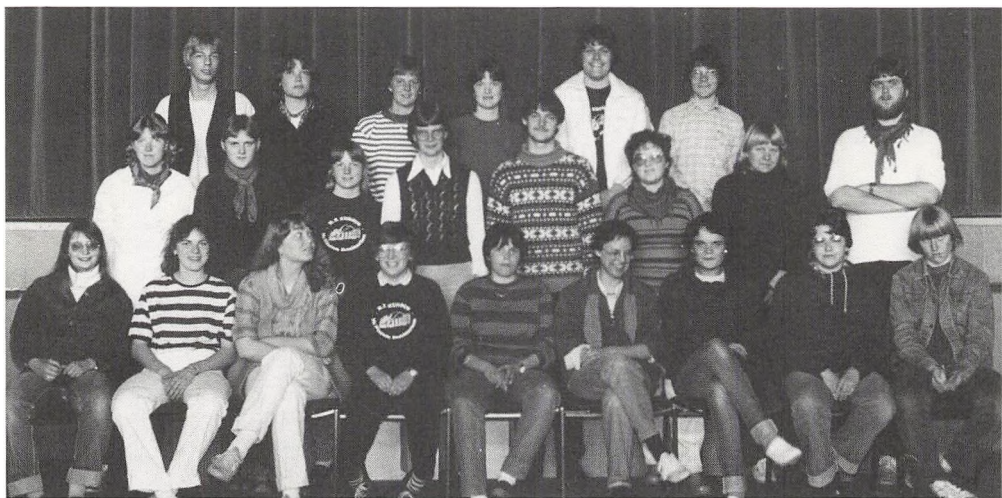
HF dimittender 1982

Lene Kirstine Bonde, Thyborøn
Inge Lise Caspersen, Lemvig
Mads Dybdahl Eriksen, Nørre Sundby
Lene Gransgaard, Lemvig
Gert Gravgaard, Struer
Susanne Dahl Hvas, Thyborøn
Lone Iversen, Ulfborg
Birte From Jensen, Harboøre
Jonna Johansen, Karup
Karsten Moesgaard Knudsen, Vildbjerg
Kirsten Korsgaard, Hurup, Thy
Bente Krüger, Vester Nebel
Lilian Lauritsen, Harboøre
Torkild Kjeldager Sørensen, Lemvig
Dorthe Moeskjær, Struer
Alice Munksgaard, Fabjerg
Anette Tang Nielsen, Struer
Birgit Nilsson, Thorsminde
Ingvar Sønke Parmann, Slesvig
Anette Damgård Pedersen, Vejle
Eva Nørgård Pedersen, Tørring
Ulla Bech Rasmussen, Sørvad
Sonja Majbritt Svendsen, Snedsted
Karin Sørensen, Tørringhuse
Margit Trelborg Sørensen, Lemvig
Anna-Inger Bækdahl, Vind
Birgitte Holbæk Dalgaard, Nykøbing M
Lise-Lotte Appel Danielsen, Bording
Susanne Agerbo Henriksen, Lemvig
Kurt Jensen Høeg, Bolderslev
Birthe Jensen, Vildbjerg
Helen Jensen, Bækmarksbro
Jette Linderod Jensen, Lemvig
Lisbeth Jensen, Lemvig
Per Hartvig Johansen, Aulum
Jette Kibsgård, Struer
Mogens Kirkeby, Staby
Lene Kastrop Knudsen, Lomborg
Dagmar Madsen, Thyborøn
Lars Michno, Nr. Nissum

Birgitte Nørgård Nielsen, Skive
Claus Nielsen, Struer
Trine Thygesen Nielsen, Blåvand
Anette Berg Olesen, Bøvlingbjerg
Bente Pedersen, Herning
Kirsten Marie Pedersen, Egedesminde
Hans Henrik Hau Pinnerup, Hurup
Bente Poulsen, Tørringhuse
Helle Rasmussen, Klinkby
Pia Laila Thing, Tørringhuse
Lene Grauting, Lemvig
Tinne Guldager, Ulfborg
Karin Heick, Grindsted
Kirsten Signe Holsegård-Rasmussen, Thyborøn
Inge Høgsberg, Ulfborg
Keld Kjeldsmark Jensen, Struer
Sanne Winkel Jensen, Harboøre
Søren Kristian Jensen, Gredstedbro
Ulla Sloth Mortensen, Aulum
Henrik Nagstrup, Ulfborg
Merete Nees, Harboøre
Anni Solgaard Nielsen, Jordrup
Lars Ole Birk Nielsen, Struer
Lilli Nielsen, Struer
Lars Holst Pedersen, Haderslev
Aase Anette Refslund, Rødekro
Aase Rigtrup, Aulum
Charlotte Tegen, Holstebro
Hanne Slot Thing, Hvidbjerg
Inge Kjærgaard Sørensen, Sunds
Niels Karl Jakobsen, Holstebro
Helle Haugaard Andersen, Lemvig
Peder Falk Christensen, Lemvig
Mona Grud, Vestervig
Bo Hansson, Nr. Nissum
Birte Clausen Holm, Nr. Rangstrup
Karen Quist Iversen, Billund
Birgitte Wulff Jacobsen, Nr. Nissum
Kit Jacobsen, Lemvig
Liselotte Rønn Jensen, Harboøre
Anne Mette Kjeldgaard Jørgensen, Roslev
Carsten Bjerre Kristiansen, Holstebro
Arne Skov Madsen, Lemvig
Karen-Marie Madsen, Hvidbjerg
Ellinor Naef, Nr. Nissum
Bente Nielsen, Tommerup
Elin Nissen, Hejnsvig
Irma Nissen, Hejnsvig
Kirsten Rask, Thorning
Solvejg Stokholm, Tørring

KLASSE II, HF p. *Nederst fra venstre:* Ingvar Sønke Parmann, Birgit Nilsson, Lone Iversen, Susanne Dahl Hvas, Karin Sørensen, Ulla Bech Rasmussen, Lilian Lauritsen, Inge Lise Caspersen, Margit Trelborg Sørensen. *Midten fra venstre:* Lene Kirstine Bonde, Birthe From Jensen, Dorthe Moeskjær, Jonna Annette Klose Madsen, Bente Krüger, Karsten Moesgaard Knudsen, Alice Munksgaard, Jonna Johansen. *Øverst fra venstre:* Kirsten Korsgaard, Annette Damgaard Pedersen, Sonja Majbritt Svendsen, Eva Nørgård Pedersen, Torkild Kjeldager Sørensen, Lene Gransgaard, Anette Tang Nielsen, Mads Dybdahl Eriksen. *Ikke med på billedet:* Gert Gravgaard.

KLASSE II, HF q. *Nederst fra venstre:* Trine Thygesen Nielsen, Birgitte Holbæk Dalgaard, Lise-Lotte Appel Danielsen, Lisbeth Jensen, Susanne Agerbo Henriksen, Annette Berg Olesen, Jette Kibsgård, Anna-Inger Bæk Dahl og Pia Thing. *Midten fra venstre:* Helen Jensen, Jette Linderod Jensen, Bente Poulsen, Dagmar Madsen, Mogens Kirkeby, Lene Kastrup Knudsen, Bente Pedersen og Hans Henrik Pinnerup. *Øverst fra venstre:* Per Hartvig Johansen, Birgitte Nørgård Nielsen, Helle Rasmussen, Birthe Jensen, Claus Nielsen og Kurt Jensen Høeg. *Ikke med på billedet:* Lars Michno og Kirsten Marie Pedersen.

KLASSE II, HF r. *Nederst fra venstre:* Lars Holst Pedersen, Hanne Slot Thing, Niels Karl Jakobsen, Merete Nees, Anni Solgaard Nielsen, Lene Grauting, Charlotte Tegen, Kirsten Signe Holsegård-Rasmussen og Keld Kjeldsmark Jensen. *Midten fra venstre:* Tinne Guldager, Karin Heick, Aase Rigtrup, Aase Refslund, Inge Høgsberg og Birgit Kragelund. *Øverst fra venstre:* Henrik Nagstrup, Søren Kristian Jensen, Sanne Winkel Jensen, Ulla Sloth Mortensen og Lilli Nielsen. *Ikke med på billedet:* Inge Kjærgaard Sørensen.

KLASSE II, HF t. *Nederst fra venstre:* Solvejg Stokholm, Bente Nielsen, Carsten Bjerre Kristiansen, Michael Borum Pedersen, Helle Haugaard Andersen, Bo Hansson, Per Simonsen Jensen, Peder Falk Christensen og Arne Skov Madsen. *Midten fra venstre:* Birthe Clausen Holm, Elin Nissen, Kirsten Rask, Birgitte Wulff Jacobsen, Karen Quist Iversen, Anne Mette Kjeldgaard Jørgensen, Irma Nissen, Kristian Tamberg. *Øverst fra venstre:* Liselotte Rønn Jensen, Lene Zobbe, Kit Jacobsen, Mona Grud, Karen-Marie Madsen og Per Pedersen. *Ikke med på billedet:* Ellinor Naef.

Seminariedimission

1982

Af rektor Poul E. Andersen

Det fortælles om profeten Elias, at han på sin flugt fra kong Akab dybt nedbøjet og modløs kom til Horebs bjerg, det sted, hvor Herren en gang havde talt til Moses. Han søgte tilbage til fortiden, og han søgte sin Gud i stormen, i lynilden, i jordskælvet, men han fandt ham ikke. Så hørte han en stille, sagte susen, og han bandt sin kappe om sit hoved, og han trådte ud af sin hule, og da – i den stille, sagte susen – talte Herren til den håbløse, talte om alle de overlevende, som i det stille gjorde deres gerning, og han talte om den fremtid, han ville knytte sin profet sammen med.

Den historie er naturligvis en prædiken om Gud, som ikke slipper sin pagt, og som holder fast ved den, som han har udvalgt. Men den er også en almen menneskelig fortælling, som handler om at finde sin historie og sin mening der, hvor man er sat.

Alle mennesker kender til drømmen om det storladne, om at livet må åbne sig med stormen og lynilden, med dramaet og kampen. Lange perioder i vor historie og litteratur har næsten ikke øje for andet. Her står det liv i centrum, der udfolder sig i det voldsomme, med laurbærkranse og med tapperhed og store beslutninger. Læser man litteratur fra disse perioder, finder man næsten intet om de folk, som gjorde

deres daglige arbejde og talte lavmælt derom.

Til alle tider har mennesker kendt til, at der taltes store ord til øret, at der vistes vidunderlige syner for øjet og til det, at følelsernes lunkne vande stadig overskyllede hjerterne. Men det var ikke herved, at der skabtes sammenhæng og sejhed i menneskers liv, det skete gennem det liv, der taltes lavmælt om. Det var det, som var skabelsens medium.

Jeg har kendt studerende, som kunne tale i dage om det nye og vidunderlige, som skulle fremstå, når revolutionen brød igennem, når magtmennesker knustes, når uret blev fældet, når undertrykte rejste sig. De kunne tegne billeder af den nye verden, som blev til, når mennesker blev frie og glade, sunde og kreative. De kunne lade os føle langt ind i hjertet, hvor roligt, stort og godt verdenssamfundet kunne blive, når alt var ført til ende. Og jeg kender mange af dem i dag som stiltfærdige ansvarsfulde lærere, som nok aldrig slap drømmen, men som ser deres største ansvar i, at børn er blevet betroet i deres varetægt, børn, som tager skade, hvis de ikke holdes fast i det daglige stiltfærdige arbejde, som har brug for nænsomhed og tillid. Revolutionære er de stadigvæk, men de gyser, når man gentager de store ord, som de selv sagde en gang. Revolutionen er mest nødvendig der, hvor man lever i sin sandhed, og fører lavmælt tale om den.

Jeg har kendt mennesker, der har oplevet det at være kristen så stort og ægte, at bøgernes ord faldt naturligt i deres mund, som talte om himmel og helvede, om fortabelse og frelse, så Paulusord blev dagligtale for dem, og apostle og profeter blev gamle kendinge. Og jeg har kendt børn af

disse mennesker, som også ville være kristne, men som ikke syntes, de stod mål, fordi de ikke kunne få tungen vendt til de store ord, som følte sig hjemløse, fordi de mennesker, som de kom til at færdes iblandt, ikke havde disse ords selvfølghed. Og de blev den lavmælte kristendoms børn, og nogle af dem gemte ordene så langt bort, at de aldrig fandt dem igen.

Det stolte, det absolutte, det store, det kompromisløse. Det kan vi aldrig undvære, for det er det, som sætter i gang, rusker op og inspirerer. Men fra naturen ved vi, at myretuen vokser op gennem det utrættelige, flittige arbejde. Den har sin visdom om de mange, der hver for sig og i fællesskab bygger op. Jeg ville ønske, at denne visdom også gjaldt i vort politiske liv, hvor de alt for store ord og sikre proklamationer for længst er kompromitterede.

Med det, som jeg her har sagt, vil jeg sige til jer, som nu har sluttet jeres uddannelse, at den tid, som I får jeres virksomhed i, nok på mange områder bliver stilfærdighedens tid. Det betyder ikke, at de mørke trusler og de store løfter vil forsvinde fra overskrifterne, men det betyder, at der forestår et stilfærdigt opbygningsarbejde, som kræver både den enkelte og fællesskabet, og det vil blive afgørende.

Der er nok nogle, der vil spørge, om det ikke er en meget nøjsom verden, der tegnes hermed. Det tror jeg ikke. Jeg tror, at det kan blive en sandere verden, en renere verden. Midt i ufred, umenneskelighed og lidelser rundt om i verden, må vi ganske langsomt finde frem til stilfærdighedens storhed.

Hvis vi lytter til, hvad der synges og spilles omkring os – det er jo nutidens

grovkornede spejl af virkeligheden – så kan man nok i første omgang resignere og synes, at vi er et nøjsomt folk. Men lytter vi to gange, er man ikke mere så sikker. Hvis vi er vant til de store ord, så kan lavmælt-hed godt forveksles med tomhed. Når Niels Hausgaard synger sine vendsysselske sange, så godter vi os over hans barske finter, vi smiler ad hans afsløringer af det forlorne og føler, hvor fortjent det er, at det selvretfærdige hænges ud. Men der er mere end det. Der er tale om, at en smertelig og stilfærdig medfølelse med mennesker skal komme til udtryk i et sprog og med ord, som hellere underdriver end overdri-ver. Det er digtningens stadige og fornyede: Se, hvilket menneske, afklædt, latterligt, ynkværdigt, og vigtigst af alt: vor næste.

Også når vi hører Benny Andersens sange kommer vi i tvivl. For det er jo ikke bare nøjsomt, når han skriver om »livet«, der ikke er »det værste, vi har« og kaffen, der er klar. Det er jo en takkesang, ja næsten en takkesalme. Forundringen over, at livet er så vidunderligt, slår forsigtigt igennem alt. Den handler om livet, om glæden, om kærligheden mellem mennesker, om dagen, der er så god, at man ikke tør sige det, men må gemme sig bag ironien. Der er ting, som er så store, at man kun kan sige dem uden omsvøb, når man hvisker dem i øret til en, man holder af. Til alle andre kan man kun sige dem, når man gemmer sig bag humorens afstand.

Jeg synes, det er en vidunderlig verden at gå ud i, hvis professionalismens synsvinkel er ved at være forladt, hvor man langsomt er på vej til at tilkæmpe sig værdier, som for længst var afskrevet. På underfundig vis nærmer Shubi Dua sig temaer, der er reli-

giøse og nationale. Vi kan bare tænke på deres midsommervise, hvor de pludselig bliver så bange for højtiden, at de skyndsomt må placere et par generte gravhunde på fædrenes høje.

Og midt i det alt sammen kommer så vore to største digtere Ole Sarvig og Ole Wivel og strør nye salmer ud til os med en selvfølgelighed, som om ingen nogen sinde havde frygtet, at denne dimension i vort liv var tabt.

Men jeg tror også, at folkeskolen og efterskolerne bliver gode arbejdspladser. Langt de fleste af jer har fået beskæftigelse. Efterskolerne har givet plads til flere end normalt, og også i folkeskolen er der brug for mange af jer allerede, og flere vil komme til i løbet af sommerferien. Det har været velgørende i TV-udsendelser og i avis-interviews at lægge mærke til, at de fleste af de elever, som er udskrevet af skolen i år, udtrykker sig positivt om deres skole og om deres lærere. Det har også

været dejligt at konstatere, at en stor undersøgelse over arbejdsforholdene i folkeskolen viser, at mange negative udsagn om folkeskolen er uden dækning i virkeligheden. Folkeskolen er en arbejdsplads, hvor mange mennesker arbejder sammen om at få tingene til at fungere, og stort set lykkes det. Også her er slagordene og konfrontationerne trådt i baggrunden, og mennesker, der synes om at være sammen med hinanden, tør indrømme det.

Jeg tror, at I, som nu forlader Nr. Nisum som lærere og kolleger, er godt rustede til jeres virksomhed. I har været en god årgang at have her. I har arbejdet solidt og målbevidst, men uden den sprudlende livslyst. Dette sidste lærer man ikke på seminariet, men børnene i skolen vil kræve det af jer, for de har endnu ikke tabt den.

Jeg ønsker jer held og lykke, siger tak for samværet i de forløbne år og håber, at der er så megen tilknytning til Nr. Nisum, at I ofte får lyst til at gæste jeres gamle skole.

Dimittender 1982

Seminariet

Anna Vestergaard Andersen, Refs, Hurup
Gurli Egebjerg Andersen, Vind
Erik Friis Christensen, Skjern,
Rydhave Slots Ungdomsskole
Jenny Haldrup, Aars, Nordsjællands Efterskole
Torben Høiberg, Vinderup, årsvikar Farsø skole
Sanne Høygaard, Bislev, Halstedhus Efterskole
Conny Elise Klausen, Lemvig, Juelsminde
Bente Riis Kristensen, Lemvig
Stanna Birthe Lund, Hvide Sande, vikar i Lemvig
kommune
Knud Erik Mathiesen, Holstebro
Annette Nielsen, Nr. Nissum, Filipskolen, Amager
Birgit Fuglsbjerg Nielsen, Nr. Lem
Niels Lindholt Rasmussen, Ørum
Finn Øjvind Tarpgaard, Vedersø, Lomborg
Ungdomsskole
Bente Andersen, Jegindø
Anna Margrethe Hede Vestergaard, Holstebro
Gudrun Bugge, Mogenstrup
Arne Ruby, Fjaltring, Vivild Ungdomsskole
Finn Sørensen, Aars
Annelene Buskov, Vinderup, Herning kristne
Friskole
Pernille Pirchert Eriksen, Lem, Haslev Efterskole
Anne Grethe Frøslev, Nykøbing Mors, Apostolsk
Ungdomsskole, Kolding.
Ole Højsager, Kolding, Tommerup Efterskole
Anne Ingeborg Jensen, Errindlev
Anne-Birgitte Hørby Jørgensen, Frøslev
Pia Mona Jørgensen, Skjern, Stenderup skole
Jan Lilholt Larsen, Lemvig
Per Viggo Larsen, Vestervig, Suldrup skole, Støvring
Katrine Lomborg, Lomborg, Åbybro Friskole
Ruth Madsen, Vinderup, ophold på Børkop
Bibelskole
Marianne Friis Nielsen, Kolding, Elbæk Efterskole

Ove Pedersen, Haderup, Struerskolen
Ragnhild Inga Pedersen, Nøllund
Mette Marie Ravnholt, Struer, Hørby Ungdomsskole
Margrethe Birch Sø, Lemvig, vikar i Lemvig
kommune
Aksel Jæger Øllgaard, Vostrup
Jan Mortensen, København, Specialarbejderskolen,
Thisted
Bodil Christensen, Horne, Bjerget Efterskole
Bente Christensen, Struer, vikar v. Borgerskolen,
Struer
Connie Benedikte Christensen, Skjern
Lisbeth Hermansen, Lemvig, vikar i Albertslund
Else Margrethe Foldager, Durup
Flemming Texel Jakobsen, Struer, ophold i U.S.A.
Lissi Lykke Jepsen, Bøvlingbjerg
Ulla Kragh Knudsen, Århus, Peterskolen, Rønne,
Bornholm
Karen Margrethe Jensen, Vibbjerg, løs vikar i Struer
Arne Ringgaard Lauridsen, Borbjerg, Svankjær
Ungdomsskole
Finn Hummelshøj Lauridsen, Hørdum, ophold i
U.S.A.
Helga Irene Hoff Lauridsen, Egtved, Svankjær
Ungdomsskole
Knud Olav Nielsen, Videbæk, Frisenborgegnens
Ungdomsskole, Hammel
Birthe Overgaard Pedersen, Sejerslev,
højskoleophold
Poul Erik Skov, Lemvig, vikar på Thyholm
Allan Kjær Villesen, Koldby
Børge Barbesgaard, Tim
Henrik Barslev, Hvidbjerg, Dronninglund Efterskole
Karen Peuliche Dichmeiss, Hørsholm, Osted
Friskole
Hanne Grøn, Ryde, Dronninglund Efterskole
Lene Holm, Randers, Langeland
Axel Ole Færgemand Hoppe, Aalestrup
Eva Nygaard Johansen, Holstebro
Bjarne Bjerregaard Jørgensen, Blåvand, Nr. Nissum
Høj- og Efterskole
Hanne Nielsen, Udby, fast vikar v. Marbækskolen,
Skibby
Frank Ravn, Hanstholm, Hjortdal og Trekroner
skoler
Elisabeth Kragelund Bro, Fousing
Leo Toftgaard, Vemb, Skrødstrup Efterskole
Svend Østergaard, Ikast, Aulum
Ole Byskov, Grindsted
Anne-Marie Helms, Aulum

Niels Johan Geil, Ålborg, Blidstrup Ungdomsskole
 Lone Vejby Geil, Ålborg, Blidstrup Ungdomsskole
 John Albert Bent Hilmersson, Skagen
 Anna Mette Hovgaard Jensen, Geddal
 Birthe Jensen, Stoholm, årsvikar v. Klinkby skole
 Eva Jensen, Asp
 Erik Jørgensen, Ørnhøj
 Else Kaag, Randers, Randers Realskole
 Tove Søgaard Kristiansen, Snedsted, Osted Fri- og
 Efterskole
 Arne Bech Madsen, Tilst
 Bjarne Thorkild Mikkelsen, Sdr. Nissum
 Søren Leth Nielsen, Bagsværd, vikar v. Langhøj-
 skolen, Asp

Anni Pedersen, Grenaa
 Birgitte Sefland Sand Pedersen, Viborg, Dronning-
 lund Ungdomsskole
 Karin Porup, Nr. Nissum, vikar i Lem v. Ringkøbing
 Knud Pilgaard Thomasen, Viborg
 Lene Trillingsgaard, Jegindø
 Bjarne Stig Hansen, København (dim. dec./jan.
 1981/82), Vallensbæk skole, København
 Hans Jørgen Hansen, Rønde (dim. dec./jan.
 1981/82), rejsesekretær i KFS
 Anne Birgitte Jensen, Nr. Nissum
 Mona Blåbjerg Nielsen, Humlum

KLASSE IV. 1. *Siddende fra venstre:* rektor, Stanna Birthe Lund, Gudrun Bugge, Sanne Høygaard, Jenny Haldrup og Anna Vestergaard Andersen. *Stående fra venstre:* Finn Øjvind Targgaard, Finn Sørensen, Bente Andersen, Bente Riis Kristensen, Erik Friis Christiansen, Conny Elise Klausen, Annette Nielsen og Torben Høiberg. *Ikke med på billedet:* Gurli Egebjerg Andersen, Knud Erik Mathiesen, Birgit Fuglsbjerg Nielsen, Niels Lindholt Rasmussen, Anna Margrethe Hede Vestergaard, Bjarne Stig Hansen dim. jan. 82, Hans Jørgen Hansen dim. jan. 82.

KLASSE IV, 2. *Siddende fra venstre:* Per Viggo Larsen, rektor, Pernille Pirchert Eriksen, Ruth Madsen, Annelene Buskov og Anne Ingeborg Jensen. *Stående fra venstre:* Anne Grethe Frøslev, Ragnhild Inga Pedersen, Mette Marie Ravnholt, Jan Lilholt Herup Larsen og Ove Pedersen. *Ikke med på billedet:* Ole Højsager, Anne-Birgitte Hørby Jørgensen, Pia Mona Jørgensen, Katrine Lomborg, Marianne Friis Nielsen, Margrethe Birch Sø, Aksel Jæger Øllgaard, Jan Mortensen og Bodil Christensen.

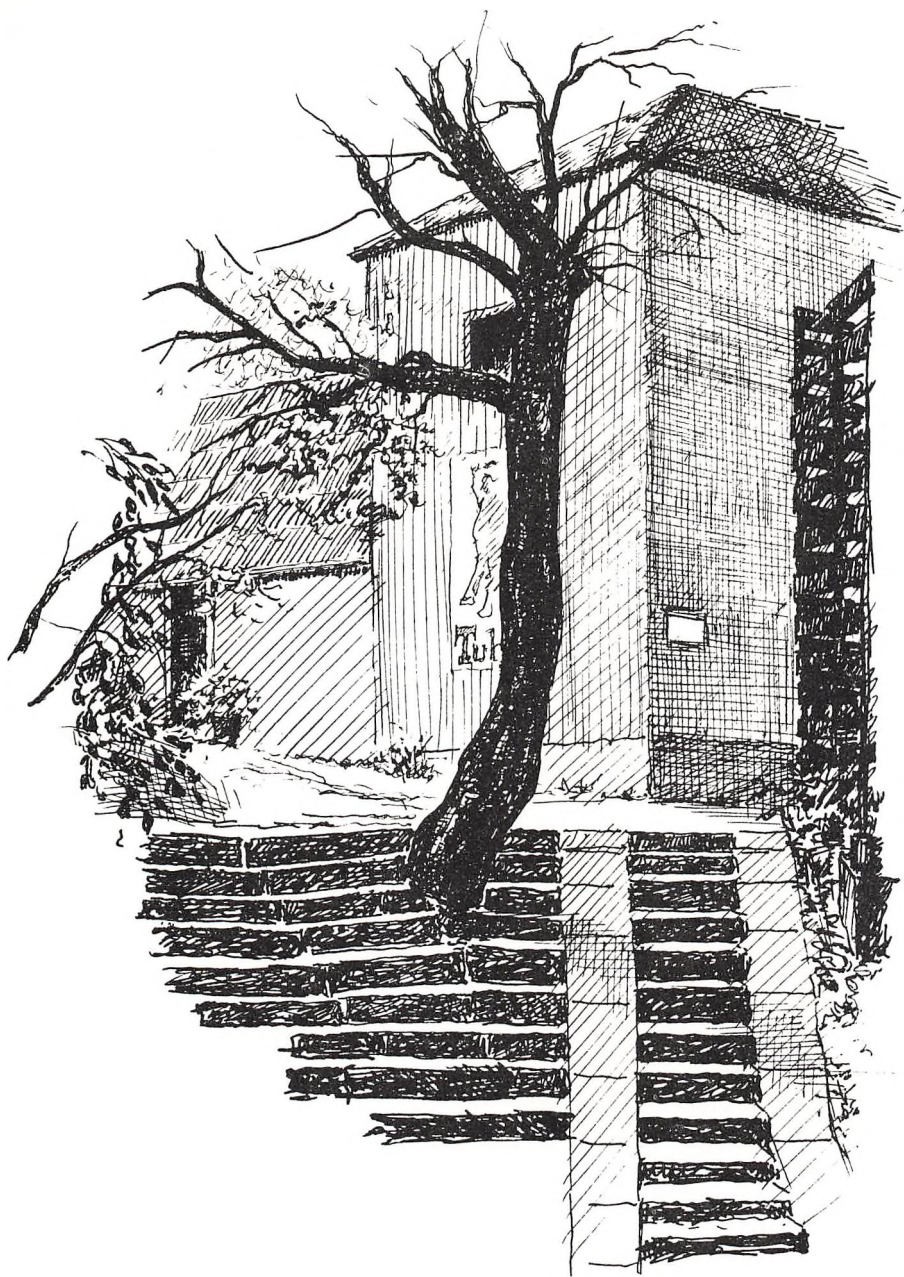
KLASSE IV, 3. *Siddende fra venstre:* Birthe Overgaard Pedersen, Lissi Lykke Jepsen, Bente Christensen, Karen Margrethe Jensen, Helga Irene Hoff Lauridsen og Ulla Kragh Knudsen. *Stående fra venstre:* rektor, Poul Erik Skov, Else Margrethe Foldager, Arne Ringgaard Lauridsen og Lisbeth Hermansen. *Ikke med på billedet:* Connie Benedikte Christensen, Flemming Texel Jakobsen, Finn Hummelshøj Lauridsen, Knud Olav Nielsen og Allan Kjør Villesen.

KLASSE IV, 4. *Siddende fra venstre:* Bjarne Bjerregaard Jørgensen, Elisabeth Kragelund Bro, Karen Peulicke Dichmeiss og Hanne Grøn. *Stående fra venstre:* rektor, Svend Østergaard, Henrik Barslev og Leo Toftgaard. *Ikke med på billedet:* Børge Barbesgaard, Lene Holm, Axel Ole Færgemand Hoppe, Eva Nygaard Johansen, Hanne Nielsen, Frank Ravn, Ole Byskov og Anne-Marie Helms.

KLASSE IV, 5. *Siddende fra venstre:* Anni Pedersen, Birgitte Sefland Sand Pedersen, Birthe Jensen, Lone Vejby Geil. *Stående fra venstre:* Niels Johan Geil, rektor. *Ikke med på billedet:* John Albert Bent Hilmersson, Anna Mette Hovgaard Jensen, Eva Jensen, Erik Jørgensen, Else Kaag, Tove Søgaard Kristiansen, Arne Bech Madsen, Bjarne Thorkild Mikkelsen, Søren Leth Nielsen, Karin Porup, Knud Pilgaard Thomasen, Lene Trillingsgaard, Anne Birgitte Jensen.

Af årets dagbog

Ved lektor *Gunner Eriksen* (43)

- 24 Afholdt stævne den 6. september hos Ninna og A. Kristensen, Struer – 17 deltagere i dette stævne, som var det femtende siden dimissionen.
- 29 Sammenkomst i Silkeborg arrangeret af Ejnar Johansen – 15 deltagere.
- 32 Årgang 32 mødtes til 50-års stævne den 22. juni på Lystruphøve ved Silkeborg. Vi var jo 26 ialt, deraf er 17 levende endnu. Af disse var 12 mødt. Med ægtefæller var vi 21.
Vi samledes ved 11-tiden og nød genkendelsen. Efter frokosten samledes vi i dagligstuen, hvor vi alle fortalte om, hvad vi foretog os efter pensioneringen. En del arbejdede mere eller mindre med lokalhistorisk arbejde, registrering og arkivering. At en del var meget optaget af børn og børnebørn er en selvfølge ting. Ligeså at tankerne gik på langtur tilbage også til læsetiden på seminariet er jo en naturlig ting. *Hans Hansen*
- 42 Den 14. august 1982 holdt 42'erne 40-års-stævne i Nørreherreds fællesskole i Voldby v. Grenå. Ingrid og Johs. Andersen havde inviteret og var dagen lang de omhyggeligste værtsfolk – alt klappe. Vi ankom i løbet af formiddagen, 31 ialt, deraf 21 dimittender af 28 nulevende. Datoen var valgt af hensyn til

Margrethe og K.V., som på det tidspunkt ville kunne få fornøjelsen at være sammen med os – og omvendt.

Efter middagen gjorde vi en udflugt pr. bus (Sostrup slot, Bønnerupstrand, Gjerrild klint). Vi kunne naturligvis ikke skilles, før vi igen havde spist, og det gjorde vi så. Det var en hyggelig dag, som Ingrid og Johs. skal have tak for. En lidt overflødig bemærkning: Der blev snakket meget den dag.

Karen Bodil Fonsmark

- 47 Niels Christian Christensen, skoledirektør i Sønderød, Nordfyn.
- 47 Søren Porup og Olaf Rørbæk Madsen havde begge fået den gode idé, at vi, årgang 1947, skulle fejre vort 35-års jubilæum i Nr. Nissum ved seminariets 90-års jubillæum.
24. april samledes vi derfor 15 (af 25 mulige) klassekammerater med ægtefæller, ialt 22, hos Søren og Gudde. De havde været så flinke at invitere os til frokost kl. 12.
Snakken gik livligt, og latteren rungede, når gamle minder opfriskedes. Snart var det tid til at bese seminariet. Senere hørte vi biskop Herluf Eriksens interessante og vægtige foredrag.
De fleste af os deltog også i middagen på »Borgen«, hvor det var dejligt at hilse på forstander Gjelstrup, lektor Hejbøl, lektor Koch, lektor Eriksen og frk. Jensen samt kammerater fra andre årgange.
Til sidst så vi de lærerstuderendes skuespil. De spillede meget dygtigt, men vi ville have foretrukket at se og høre de 3 tidsbilleder fra seminariets lange liv.
En kærlig hilsen til vor gamle skole, hvor vi oplevede så meget godt og dej-

ligt samtidig med, at vi lærte noget. Trods al sparepolitik og anden politik ønsker vi Nr. Nissum Seminarium mindst 100 år til! *Helen Jørgensen*

50 Jens Kristian Pedersen, landssekretær for kirkesagens venner.

51 Peder Knudsen, borgmester i Rønede

52 Evald Andersen, borgmester i Nørre Djurs.

52 Årgang 52 holdt 30-års-stævne den 24. april i Nr. Nissum. Vi havde ikke været sammen siden 10-års-stævnet, men alligevel var der mødt 26 fra klassen samt mange ægtefæller.

Stævnet formede sig dejlig uformelt med frokost og kaffe i Den gamle Præstegård og en tur rundt på seminariet – alt sammen som ramme om et kammeratligt samvær, som viste, at vi såmænd ikke havde forandret os ret meget, selv om det overfladisk set kunne synes at være tilfældet.

Efter stævnet gik nogle til seminariets jubilæumsfest, mens andre fortsatte i private hjem. Dagen var så vellykket, at vi bestemte at mødes hvert femte år.

Svend Larsen

57 Lørdag den 22. maj stævnedes gamle nissumitter til det gamle seminarium. Det var klassekammerater i de første parallelklasser a og b fra 1957, der havde sat hinanden stævne. Vi mødtes ca. en snes stykker fra hver klasse på Borgen til eftermiddagskaffe og den første gensynssnak med hinanden, vore ægtefæller samt nogle af vore lærere fra dengang, vi gik på seminariet.

Gensynsglæden var stor, og snakken gik livligt. Nogle havde næsten ikke forandret sig, andre havde lagt sig mave og skæg til. Flere var grånet i toppen,

mens enkelte havde måne, men hurtigt indfandt stemningen sig, og vi følte os snart rykket 25 år tilbage i tiden. Glemte var for en stund alle daglige genvordigheder, og vi dykkede ned i minderne: kan du huske ...? Ja, men kan du så huske ...?

Egentlig er det begivenhedsrige år vi har oplevet i folkeskolen – os der er blevet der, og det er jo langt de fleste. Vi har virket under flere skolelove end de fleste. Vore oplevelser i den daglige dont blev selvfølgelig også endevendt og krydret med hændelser af både humoristisk og mere alvorlig karakter.

Efter kaffen var vi på »udflugt« seminariet rundt under Kochs og Porups ledelse. Meget er nyt, men en hel del kunne vi dog nikke genkendende til.

Om aftenen samledes vi alle til spisning på hotel Nørre Vinkel vest for Lemvig. God stemning, god mad og godt samvær bar aftenen til en alt for hurtig afslutning. Koch tog os med – endnu en gang – på den uforglemmelige Schweiztur, vi var på i tredje klasse. Billederne fra dengang rykkede os tilbage til vor ungdomstid på seminariet.

Alt i alt en begivenhedsrig dag og aften, hvor vi også mindedes de af vore kammerater, der er blevet indhentet af en alt for tidlig død.

En skuffelse var det, at rektor Høgel var forhindret i at deltage, men der var skriftlig hilsen fra både ham og forstander Gjelstrup. – Tak for samværet, og tak til arrangørerne! *Lars Martin*

63 Rigmor Steensen-Bjornsvig,
Sct. Knuds skole, Fredericia.

67 Leif Rønne, forstander for Struer skolehjem.

- 68 Birgit Nielsen, Skagen.
Kirsten Grøn, talepædagog i Brande.
Svend Buchardt, skoleinspektør i Mejrurup v. Holstebro.
- 69 Svend Aage Andersen, mag. art. i litteratur.
Ellen Lauritsen, sygehjælper på plejehjem i Bjerringbro.
- 70 Frederik Grønfeld, skoleinspektør v. Ellebækskolen, Holstebro.
Jan Vestergård, skoleinspektør i Nr. Lem.
Hanne og Carl Kristian Nielsen, Skærbæk.
- 72 Først i maj måned 1982 var »Den gamle Præstegård« rammen om en jubilæums-komsammen for A-klassen 1972. Et oplæg fra en lille selvbestaltet gruppe blev overordentlig godt modtaget. To af de tidligere klassekammerater havde man ikke kunnet få kontakt med, men ellers mødte 29 af 32 mulige frem. 10 års arbejde i lærerjobbet, spredt geografisk fra Grønland til Sydslesvig, ja, en enkelt i Indien – har man så ret meget at mødes om? Bagefter må vi sige så ubetinget ja! Fem år på seminariet skaber nogle bånd. Naturligvis blev der snakket meget skole, men det udviklede sig også til mange interessante samtaler på baggrund af 10 års erhvervs-erfaring. Lejligheden blev også benyttet til at se øvelsesskolen, samt seminariet med ændringer og udvidelser, der er kommet til i årenes løb. Nogle af vore daværende seminarielærere var inviteret med, hvilket var med til at gøre eftermiddagens kaffebord festligt. Inspirerende og dejligt var det at få opfrisket kontakterne. Hermed en hilsen til såvel de, der var forhindret, som til årgangskammerater og ansatte ved seminariet. *B.M.H.*
- 72 Tove Madsen, Santalmissionen – først kursus i England og senere til Nepal, Gudrun Noesgaard, Karby, V. Hvidbjerg.
Bjarne Krogh Hansen, Vils, Mors.
Thorikild Søndersko, Revninge, Kerteminde.
Jette Bang, Holstebro.
Henning Nielsen, Gudhjem.
Erland Råhede, Thisted.
- 74 Anna Lisbeth Lundtoft (f. Borregård), Fjerritslev.
Hans Martin Lauridsen, Hammerum Efterskole.
Egon Gudiksen, Stouby.
Bodil P. Jensen, Gudum.
- 75 Grethe Hyldgård Jensen, Bakkeskolen, Randers.
- 76 Nelly Skammelsen, Kjellerup.
- 77 Aase Krag, Thorsminde.
Ellen Kathrine Nørgård, Blidstrup Ungdomsskole, orlov og ophold på Capernway Bibelschool, Carnforth, England.
Else Marie Lodberg, lærer og sekretær på Vejen Højskole.
Hanne og Dan Gjøde, Emmerske Efterskole v. Tønder.
- 78 Jørgen Holmgård Christensen, Vinderup realskole.
Karen Margrethe Daugård, Thisted voksenundervisning og forberedelses-kursus.
Bodil Kristensen, Humlum.
Hjalti Joensen, Hardsyssel Ungdomsskole.
Erik Lindsø-Larsen, videreudd. v. Århus Universitet.

- Lisbeth Ramm-Mikkelsen, Harrislev Danske Skole, Flensborg.
- 79 Peter Bro, Skoldborg skole, Thisted.
Bodil Frøsig, Hestlund Efterskole, Bording.
Tommy og Ulla Rosenberg, Morsø-skolen, Solbjerg, Mors.
- 80 Johs. Veber Hansen, Frederikssund.
Flemming Kristensen, pædagogisk medhjælper på Pallisbjerg.
Per Sand, Rødekro.
Berte Johansen, Munkevængets skole, Kolding.
Bjarne Johansen, »Aktivitetshuset« i Haderslev.
Ellen E. Madsen, Horne ungdomsskole.
- 81 Conny Nielsen, Ellebækskolen, Holstebro.
Søren Holm, Bøgballe skole, Løsning.
Kaja Nielsen, Vedersø.
Jette og Poul Trelborg, Nr. Nissum Efterskole.
Kirsten Mohr Christensen, Hygum Kostskole.
Kaj Christensen, Thyborøn Fiskerief-terskole.
Ebbe Larsen, Hestlund Efterskole, Bording.
Ulla Kobbegård, Hellebjerg Idræts-ungdomsskole.
Kjeld Bjerregård, Ebeltoft.
Ole Schwartzkopff Randbæk Christi-ansen, Store Merløse Centralskole.
Torben Søndergård Gresen, Ellede Fri-skole, Kalundborg.
Søren Ingemann Olesen, Thorsminde.
Kiss Kristensen, Ejby.
Anne og Jørn Damgård, Blicherskolen, Spentrup.
Inge Rørbæk Højsager, Tommerup Ef-

terskole.
Henrik Frøkjær Andersen, Svankjær Ungdomsskole.
Hans Peder Hansen, Holsted.
Jan Hedegård Jensen, Hellebjerg Idrætsefterskole.
Benthe Kleon Jeppesen, Bjerget Efter-skole, Frøstrup.

Afsked med pension

- 38 Henry Sørensen, 1.7.81.
Folmer Jensen, 1.7.79.
Carl Pihl, Struer, 31.7.82.
- 40 Peder Dybdal, 31.7.82.
Charles Sloth, 31.7.82.
Kresten Sloth, 31.7.82.
- 41 Abel Hørup, Grindsted, 31.7.82.
- 42 Valdemar Andersen, Struer skolehjem, 1.8.82.
Lis Nørskov Jensen, Nr. Nissum Semi-narium, 1.8.82.
Ernst Jensen, Suldrup, 1.8.82.
Verner Ravn, Nr. Lem, 1.8.82.
- 43 Jenny Skåanning Nielsen, Hornum, 1.11.82.
- 44 Niels Skåanning H. Nielsen, Hornum, 1.11.82.
- 45 Karen Østergård Hansen, Holstebro, 31.7.82.
- 47 Sv. Aage Nielsen, 1.7.81.
Henry Riis, 1.8.81.
- 52 Edith Moisgård, Tommerup, 1.8.82.

Dødsfald

- 07 Marie Kathrine Hofdahl (enke efter C. G. Hofdahl (07)), Fredericia, maj 82.
08 Nicoline Knudsen, Lemvig, feb. 82.
15 Johs. Pedersen, Klitmøller, maj 82.
16 Peder Gade, Lyngs, maj 82.
17 J. K. Poulsen, Egeslevmagle, okt. 81.
Henrik Vestergård, Sjørring, nov. 81.
18 Niels Hovman Jonassen, Hårlev, jan. 82.
20 Karl Emanuel Jensen, Borre, Møn, april 82.
23 Tage Mortensen, København, marts 82.
Ejnar Abrahamsen, Gudum, maj 82.
26 Kr. Madsen, Sønderbjerg, jan. 82.
H. J. Hansen, Højme, aug. 82.
28 Valdemar Nikolajsen, Sørig, marts 82.
Hilda Christensen, Thisted, sept. 82.
29 Niels Peter Nielsen, Nyborg, dec. 81.
31 Jens Alfred Søndergaard, Skjern, okt. 82.
32 Agner Hansen, Farre, forsommeren 82.
35 N. Lykke Nielsen, Falkerslev, feb. 82.
36 Karen Elisabeth Bendtsen (enke efter Aksel Grummesgård Bendtsen (36)), aug. 82.
38 Marius P. Slot, København, juli 82.
40 K. K. K. Boe, Lemvig, dec. 81.
42 Stinne Linderoth (f. Jensen), Århus, juni 82.
52 Henry Grove, Mammen, nov. 81.
Kate Gammelgård Poulsen (f. Ladekær Hansen), Nørre Løgum, marts 82.
57 Jens Christian Noe Aaberg, Herrup, okt. 81.
76 Svend Green-Møller, Esbjerg, april 82.

Foreningsmeddelelser

Ved formanden Alex Koch (28)

Blandt dette års mærkedage skal i denne forbindelse nævnes seminariets 90-årsfest den 24.-25. april 1982. Festen blev til ved et samarbejde mellem seminariet og vor forening, idet det »årlige« stævne blev afholdt den 24. Nærmere referat af festen findes andetsteds i denne bog.

Fra HF-studerendes side blev der i årets løb udtrykt ønske om at få en elevforening for HF'ere analog med og i samvirke med vor forening. Denne HF-forening er nu en realitet. Foreningens love samt en fortegnelse over bestyrelsens medlemmer er aftrykt i det følgende. Det er vort håb, at der efterhånden kan etableres et tæt samarbejde mellem de to foreninger.

Omstående er regnskabet for det forløbne år offentliggjort. Som det ses, har det kostet lidt ekstra penge at arrangere 90-årsfesten, ligesom der er gået et mindre beløb til portohjælp i forbindelse med starten af den nye HF-forening. Alligevel ender driftsåret grundet på vore renteindtægter med et positivt resultat. Selv om denne årbog bliver lidt dyrere at fremstille, mener vi dog at kunne fastholde prisen *kr.* 35,00 (for årbog og medlemskontingent). Ekstra eksemplarer af årbogen kan fås for *kr.* 25,00 + porto. Årbogen trykkes i 1800 eksemplarer. Foreningen, der har et nogenlunde sta-

bilt medlemstal, har p.t. ca. 1200 udenbys medlemmer.

Valg

Lektor Poul Wemmelund ønsker at fratræde som redaktør. Det kommer ikke som nogen overraskelse, da Wemmelund ved sin overtagelse af posten meddelte, at han ville påtage sig arbejdet i 2 perioder. Jeg finder anledning til at fremhæve, at Wemmelund gav årbogen dens nye udseende, og det har været en god ting. Jeg vil endvidere fremhæve, at Wemmelund i sit arbejde med årbogen har haft stor støtte af Benny Boyesen med hensyn til lay-out m.m. Til afløser som redaktør af årbogen foreslår bestyrelsen lektor Jacob Hauge Nielsen (51), der har indvilliget i at overtage posten. Vi er taknemmelige derfor, da arbejdet er temmelig krævende. Men Jacob Hauge har i kraft af at være barn af stedet særlige forudsætninger for at røgte hvervet. Kirsten Simonsen er på valg. Bestyrelsen foreslår genvalg. Formandens funktionsperiode er også udløbet. Bestyrelsen foreslår også i dette tilfælde genvalg. Såfremt der ikke indgives andre forslag til de nævnte poster til formanden inden 1. februar 1983, er ovennævnte valgt.

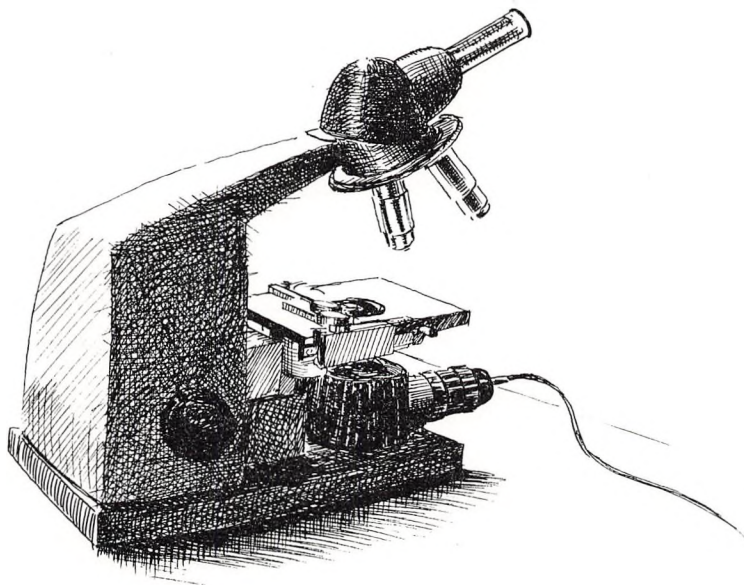
Foreningens bestyrelse

Formand: Alex Koch, Hellasvej 16,
7620 Lemvig, tlf. (07) 89 11 55.
Kasserer: V. Gohr Lauridsen, Østerled 6,
7620 Lemvig, tlf. (07) 89 11 64
Red.: P. Wemmelund (ansvarsh.), Semina-
rievvej 6, 7620 Lemvig, tlf. (07) 89 12 28.
Horst Knüppel, Højgårdvej 2, Sædding,
6900 Skjern, tlf. (07) 36 43 62.

Benny Boysen, Dalhus, Præstevej 3,
Resen, 7600 Struer, tlf. (07) 86 17 80.
Kirsten Simonsen, Ringgade 116,
7600 Struer, tlf. (07) 85 04 03.
Kate Jacobsen (DLR) Makholmvej 37,
Resen, 7600 Struer, tlf. (07) 86 14 67.
HF-elevforeningen er i redaktionsudvalget
repræsenteret af Bjarne Terkelsen, Johnny
Berg Jensen og Ella Blæsberg.

Indbetaling

Benyt venligst det vedlagte girokort (kr. 35), og gør det straks, således at vor ulønnede kasserer kan undgå meget ekstra arbejde med at sende rykkere. Bogen er en bestilt vare, der leveres indtil evt. afbestilling. Husk endvidere at angive egen adresse og årgang ved betalingen.

Nr. Nissum Seminariums Elevforening

Regnskab for 1/10 1981-30/9 1982

Indtægter

Årbog 1980 (udenbys)	420,00	
Årbog 1981 (udenbys)	41097,00	
Årbog 1981 (seminariet)	8090,00	
Renter	3278,28	
	<hr/>	
	52885,28	
	<hr/>	
	52885,28	
	<hr/>	

Udgifter

Årbog 1981:		
Trykning	33074,10	
Postbesørgelse m.v.	2811,00	
Moms	7194,20	
	<hr/>	
Ialt - 2 %	42217,70	
Redaktions- og best.udg.	938,00	
Porto	1652,40	
Kontorartikler	344,61	
Adressesedler	476,90	
AV-central	484,80	
Gaver	441,75	
Seminariets jubilæum	3319,10	
Billeder til årbog 1982	180,00	
	<hr/>	
	50055,26	
Overskud	2830,02	
	<hr/>	
	52885,28	
	<hr/>	

Status pr. 30/9 1982

<i>Aktiver</i>		
Girokonto	1604,14	
Nordvestbank	28565,36	
SDS	278,74	
Obligation	6358,42	
Kassebeholdning	4,70	
	<hr/>	
	36811,36	
	<hr/>	

<i>Passiver</i>		
Egenkapital		
Overførsel pr. 1/10 1981	33981,34	
Overskud 1/10 81-30/9 82	2830,02	
	<hr/>	
	36811,36	
	<hr/>	

Nr. Nissum, den 30. september 1982.

V. Gohr. Lauridsen

Nærværende regnskab er d.d. gennemgået af undertegnede. Bøger og bilag er sammenholdt. Intet fundet at bemærke.

Nr. Nissum, den 13. oktober 1982.

A. C. Sørensen   Gunner Eriksen

Den ny HF-elevforening

Ved Johnny Berg Jensen (HF 79)

I løbet af året 1982 er der blevet oprettet en HF-elevforening, som forhåbentlig kan blive til glæde for såvel tidligere som nuværende og kommende HF'ere.

Initiativet til denne forening blev taget i februar 1982 af nogle daværende HF-studerende, der dannede en midlertidig bestyrelse, som satte sig for at prøve at komme i kontakt med alle tidligere HF'ere.

Dette var naturligvis vanskeligt, da mange af adresserne var for gamle. Alligevel var der mødt ca. 75 op til den stiftende generalforsamling den 17. april. Vi startede med en gang kaffe og kage på Borgen, hvor folk fik tid til at snakke om, hvad der var sket siden sidst. Efter kaffen blev der afholdt stiftende generalforsamling, hvor der blev vedtaget love for elevforeningen og valgt en bestyrelse.

Efter en times pause, som folk kunne bruge til at se på seminariet eller snakke sammen, alt efter den enkeltes eget valg, var der fælles spisning kl. 18. Den bestod af et stort ta'selv-bord, som 2. HF'erne havde tilberedt, ligesom de i øvrigt hjalp til ved gensynsfesten. De fortjener en stor tak for deres indsats, og det gælder også de studerende fra seminariet og HF, som om aftenen opførte teaterstykket »Komædie i Grænselandet«. Det var en stor succes.

Aftenen sluttede med natmad, musik og dans i HF'ernes dagligstue. Fjorten dage senere blev det første bestyrelsesmøde afholdt. Bestyrelsen konstituerede sig, som det kan ses andetsteds i denne årbog. Der var endvidere evaluering af gensynsarrangementet. Festen kunne hvile i sig selv, med et meget beskedent overskud.

Endvidere besluttede vi, at tidligere HF'ere fra Nr. Nissum, som også er dimitteteret fra seminariet, kan blive medlemmer af HF-elevforeningen for kr. 20,00 årligt, såfremt de er medlemmer af seminariets elevforening. Vi håber på denne måde at nå nogle af de første årgange af dimittender fra HF-kurset, da de var vanskeligst at komme i kontakt med ved udsendelsen af den første skrivelse til alle tidligere HF'ere.

Alle, som ønsker yderligere oplysninger, er velkomne til at henvende sig til foreningens kasserer: Johnny Berg Jensen, Kondorvej 9, 7620 Lemvig.

Og så vil jeg slutte denne første meddelelse fra HF-elevforeningen med at rette en tak til seminariets elevforening for økonomisk støtte til udsendelse af breve i forbindelse med elevforeningens oprettelse.

Love for HF-elevforening på Nr. Nissum Seminarium

1. Foreningens navn er: »HF-elevforening på Nr. Nissum Seminarium«.
2. Foreningens formål er at vedligeholde og styrke det på Nr. Nissum Seminarium indledede fællesskab samt at være bindeled mellem de forhenværende elever og HF-kursus, og dette søges opnået ved bl.a. udsendelse af et årsskrift.

3. Medlemmer af foreningen kan kursets forhenværende studerende samt lærere blive; 2. HFere kan blive medlemmer umiddelbart efter foreningens generalforsamling, som afholdes i april måned hvert år. Om andre kan optages, afhænger i hvert enkelt tilfælde af foreningens bestyrelse. F.eks. skal de to HF-repræsentanter være medlemmer.
4. Generalforsamlingen er kun lovlig, hvis den bliver indkaldt med mindst en måneds varsel. Samtidig med generalforsamlingen bør der afholdes en gensynsfest. Ekstraordinær generalforsamling afholdes såfremt 2/3 af medlemmerne ønsker det.
Regnskabsåret løber fra den 1/4 til den 31/3.
- 5.a Bestyrelsen består af 9 medlemmer: nemlig 5 tidligere studerende, som vælges på generalforsamlingen, 2 fra HF-rådet, som vælges af HF-rådet, således at der vælges en fra 1.HF og en fra 2.HF, én fra lærerrådet som vælges af lærerrådet, samt én fra seminariets elevforenings bestyrelse, som vælges af denne.
- 5.b Formanden og forretningsføreren vælges for to år ad gangen af bestyrelsen. Bestyrelsen kan dog foretage omvalg af disse i utide, hvis sådanne skønnes nødvendige. De resterende vælges for et år ad gangen.
- 5.c Ud af bestyrelsen vælges 2–3 til seminariets elevforenings redaktionsudvalg, som udgiver årbogen.
- 5.d Almindelig stemmeflerhed afgør alle valg. Skriftlig afstemning skal afholdes, såfremt et af medlemmerne ønsker det.
- 5.e Formanden og forretningsføreren afgår efter en af bestyrelsen nærmere fastlagt turnus.
- 5.f Bestyrelsen vælger to revisorer. Desuden vælges to suppleanter af generalforsamlingen.
6. Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden, samt fremlægger et forslag til kontingent, som skal vedtages af generalforsamlingen, som er foreningens højeste myndighed.
7. Punkter til dagsorden, herunder ændringer af vedtægterne, skal være bestyrelsen i hænde senest den 15. februar.
8. En eventuel opløsning af foreningen kan kun besluttes på generalforsamlingen. På denne besluttes det også, hvad et eventuelt overskud skal tilfalde.

Vedtaget på stiftende generalforsamling den 17/4 1982.

HF elevforeningens bestyrelse:

Søren Mortensen, Ydunslund 35,
7620 Lemvig, tlf. (07) 82 33 26.
Bjarne Terkelsen, Elmegården 9,
7620 Lemvig, tlf. (07) 89 12 93.
Johnny Berg Jensen, Kondorvej 19,
7620 Lemvig, tlf. (07) 82 20 61.
Anders Hald, Korsgade 30, 2.sal,
9000 Ålborg, tlf. (08) 16 14 77.
Susanne V. Pedersen, Pantongade 29, 1.sal,
5000 Odense C, tlf. (09) 11 33 87.
Gunner Eriksen, Gudumvej 11,
7620 Lemvig, tlf. (07) 89 11 11.
Horst Knüppel, Højgårdvej 2, Sædding,
6900 Skjern, tlf. (07) 36 43 62.
Ella Blæsberg, Birkegården 5,
7620 Lemvig, tlf. (07) 89 15 31.

Arrangementer på Nr. Nissum Seminarium 1983

Kor- og orkesterstævne

28.-30. januar 1983

Instruktør og dirigent Alf Sjøen.

Program:

Symfoniorkester: Peter Tchaikowsky:

Capriccio Italien.

Maurice Ravel: Bolero,
dirigent Alf Sjøen.

Kor og Orkester: G. Puccini: Messe de
Gloria (Kyrie & Glorie),
dirigent Alf Sjøen.

Kor og strygere: Jan Mægaard/Frank Jæ-
ger: Gå uden om sletterne,
dirigent Tage Ringgaard.

Stævneorkester (tidl. Juniorensemble):

C.F. Witt: Suite i F, for strygere, træ- og
messingblæsere,
dirigent Kurt Erland.

Desuden vil der blive lejlighed til forskellig
musikalsk udfoldelse med eksempelvis
a capellasang, kammermusik, folkemusik og
-dans etc.

Stævnet slutter med koncert i festsalen søn-
dag kl. 14. Alle sang- og musikinteressere-
de er velkomne.

Ønskes yderligere oplysninger, kontakt
venligst H. Møl Christensen, tlf. (07)
89 10 47, eller V. Gohr Lauridsen, tlf. (07)
89 11 64.

Nr. Nissum-mødet

4.-6. februar 1983

Stævnets tema:

Hvad skal vi med Grundtvig?

Stævnet påbegyndes fredag kl. 17 og det
slutter søndag kl. ca. 15.

Arrangør:

Kirketjenesten i Danmark i samarbejde
med seminariets KFUM og K.

Program sendes ved henvendelse til:
Kirketjenesten i Danmark, Katrinebjergvej
52, 8200 Århus N, tlf. 06 - 16 26 55 og 45.
Lektor Inger Tangsig Christensen,
Gudumvej 6, Nr. Nissum, 7620 Lemvig.

HF-elevforeningen

Der afholdes stævne (og i forbindelse her-
med: generalforsamling) den 16. april 1983.
Noter datoen.